

Försvarsutskottets betänkande

2025/26:FöU1

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om anslag för 2026 inom utgiftsområde 6 som uppgår till ca 225 miljarder kronor och tillstyrker regeringens förslag om beställningsbemyndiganden för att under 2026 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst ca 341 miljarder kronor. Utskottet tillstyrker regeringens förslag om tre krediter hos Riksgälden som inklusive tidigare utnyttjade krediter får uppgå till högst ca 108 miljarder. Vidare godkänner utskottet investeringsplanen för krisberedskap för 2026–2028 som en riktlinje för de samhällsinvesteringar som Myndigheten för civilt försvar gör. Utskottet godkänner även investeringsplanen för vidmakthållande av försvarsmateriel för 2026–2037 tillsammans med investeringsplanen för anskaffning av försvarsmateriel för 2026–2037 som en riktlinje för Försvarsmaktens investeringar. Därmed avstyrker utskottet de alternativa förslag som förts fram i motioner.

När det gäller artillerisystemet Archer bemyndigas regeringen att ingå avtal med Lettland om upplåtelse av upp till 4 befintliga system och att sälja 18 nyttillverkade Archersystem. I fråga om grundorganisation bemyndigas regeringen att lokalisera Försvarsmaktens logistik i Stockholms län och samtliga motionsförslag om en utökad grundorganisation avstyrks.

I betänkandet finns en reservation (S) och fyra särskilda yttranden (S, V, C, MP). Ledamöterna från Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet avstår från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:1 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap.

14 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2025/26.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Budgetprocessen i riksdagen	5
Betänkandets disposition	6
Utskottets överväganden.....	7
Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 6	7
Utskottets bedömning	15
Statens budget inom utgiftsområde 6	18
Utskottets ställningstagande.....	34
Bemyndigande om upplåtelse av Archersystemet	38
Utskottets ställningstagande.....	39
Bemyndigande för lokalisering av Försvarsmaktens logistik och andra grundorganisationsfrågor	40
Utskottets ställningstagande.....	42
Reservation	43
Övriga grundorganisationsfrågor, punkt 4 (S)	43
Särskilda yttranden	44
1. Statens budget inom utgiftsområde 6, punkt 1 (S).....	44
2. Statens budget inom utgiftsområde 6, punkt 1 (V)	45
3. Statens budget inom utgiftsområde 6, punkt 1 (C)	46
4. Statens budget inom utgiftsområde 6, punkt 1 (MP)	48
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	50
Propositionen	50
Motioner från allmänna motionstiden 2025/26	51
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och motionärernas anslagsförslag	53
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.....	54

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Statens budget inom utgiftsområde 6

a) Anslagen för 2026

Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2026 inom utgiftsområde 6 enligt regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:1 utgiftsområde 6 punkt 9 och avslår motionerna

2025/26:1661 av Emma Ahlström Köster m.fl. (M) yrkande 1,

2025/26:3521 av Emma Berginger m.fl. (MP) och

2025/26:3605 av Mikael Larsson m.fl. (C).

b) Beställningsbemyndiganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som regeringen föreslår.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:1 utgiftsområde 6 punkt 10 och avslår motion

2025/26:3724 av Daniel Riazat (-) yrkandena 4 och 5.

c) Godkännande av investeringsplaner

Riksdagen godkänner investeringsplanerna för

1. vidmakthållande av försvarsmateriel för 2026–2037 som en riktlinje för Försvarsmaktens investeringar

2. anskaffning av försvarsmateriel för 2026–2037 som en riktlinje för Försvarsmaktens investeringar

3. krisberedskap för 2026–2028 som en riktlinje för de samhällsinvesteringar som Myndigheten för civilt försvar gör.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:1 utgiftsområde 6 punkterna 2, 3 och 8.

d) Krediter i Riksgäldskontoret

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2026

1. utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden som uppgår till högst 70 000 000 000 kronor,

2. besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Försvarets materielverks behov av rörelsekapital som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 37 000 000 000 kronor,

3. besluta att Myndigheten för civilt försvar får ta upp lån i Riksgäldskontoret för samhällsinvesteringar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 1 200 000 000 kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:1 utgiftsområde 6 punkterna 1, 5 och 7.

2. **Bemyndigande om upplåtelse av Archersystemet**

Riksdagen bemyndigar regeringen att ingå avtal med Lettland om upplåtelse av upp till 4 av Försvarsmaktens befintliga Archersystem och försäljning av 18 nyttillverkade Archersystem.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:1 utgiftsområde 6 punkt 4.

3. **Bemyndigande om lokaliseringen av Försvarsmaktens logistik**

Riksdagen bemyndigar regeringen att lokalisera Försvarsmaktens logistik från Stockholms kommun till Stockholms län.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:1 utgiftsområde 6 punkt 6.

4. **Övriga grundorganisationsfrågor**

Riksdagen avslår samtliga motioner om andra förändringar av Försvarsmaktens grundorganisation

Därmed avslår riksdagen motionerna
 2025/26:105 av Björn Tidland (SD),
 2025/26:400 av Gudrun Brunegård (KD),
 2025/26:966 av Daniel Persson (SD),
 2025/26:1069 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 2,
 2025/26:1367 av Johan Löfstrand m.fl. (S),
 2025/26:1908 av Anna Wallentheim (S),
 2025/26:3443 av Ludvig Ceimertz m.fl. (M) yrkande 4 och
 2025/26:3556 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkandena 6 och 7.

Reservation (S)

Stockholm den 2 december 2025

På försvarsutskottets vägnar

Peter Hultqvist

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Peter Hultqvist (S), Matheus Enholm (SD), Jörgen Berglund (M), Helén Pettersson (S), Helena Bouveng (M), Hanna Westerén (S), Gulan Avcı (L), Erik Ezelius (S), Hanna Gunnarsson (V)*, Mikael Oscarsson (KD), Lars Püss (M), Per Söderlund (SD), Markus Selin (S), Camilla Brunsberg (M), Ann-Sofie Alm (M), Kerstin Lundgren (C)* och Ulf Holm (MP)*.

* Avstår från ställningstagande under punkt 1, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens budgetproposition 2025/26:1 i de delar som gäller utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap och ett antal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2025/26. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1 där även motionsförslagen finns. I bilaga 2 och 3 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2026 och beställningsbemyndiganden samt de avvikelser från dessa som Centerpartiet och Miljöpartiet föreslår i sina respektive budgetmotioner.

I fråga om resultatredovisning har försvarsutskottets arbetsgrupp för uppföljning och utvärdering samt forsknings- och framtidsfrågor tidigare gjort en uppföljning av det civila försvaret och hur långt arbetet kommit inom tre beredskapssektorer: energiförsörjning, livsmedelsförsörjning och dricksvatten samt transporter. Uppföljningen publicerades i oktober 2024 (2024/25:RFR3) och visade att mycket hade hänt i sektorerna. Samtliga myndigheter som intervjuats inom dessa sektorer var engagerade och bedömde att den egna sektorn hade en grundläggande förmåga att utföra de uppgifter som följer av beredskapsförordningen. Utskottet konstaterade dock att flera utmaningar kvarstår:

- Målen är otydliga.
- Styrning och ambitionsnivå för beredskapssektorerna är otydliga.
- Åtterrporteringskraven hämmar förmågeutvecklingen.
- Det finns svårigheter med personalförsörjningen för att möta snabb tillväxt av det civila försvaret.
- Samverkan med näringslivet behöver utökas.
- Civilområdena bedöms inte ha kommit lika långt som beredskapssektorerna i uppbyggnaden av beredskapssystemet.

Vid utskottssammanträdet den 16 september 2025 beslutade utskottet att fortsätta sin granskning av det civila försvaret. Även denna granskning sker genom en arbetsgrupp för uppföljning och utvärdering. Utskottet beslutade att genomföra en granskning av regeringens resultatredovisning i budgetpropositionen för 2026 med fokus på det civila försvaret. De iakttagelser utskottet gjort och önskat lyfta fram redovisas i utskottets ställningstagande till resultatredovisningen för utgiftsområde 6.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom ett beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp

som utgiftsombudet anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § tredje stycket riksdagsordningen).

Riksdagen har bifallit regeringens förslag och bestämt utgiftsramen för 2026 för utgiftsområde 6 till 225 022 485 000 kronor (prop. 2025/26:1, bet. 2025/26:FiU1, rskr. 2025/26:64–65). I detta betänkande föreslår försvarsutskottet för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden för utgiftsområdet ska göras genom ett enda beslut (11 kap. 18 § fjärde stycket riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Regeringen ska enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) lämna en redovisning i budgetpropositionen av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat om.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335).

Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 6 i budgetpropositionen. Vid utskottssammanträdet den 12 juni 2025 beslutade utskottet att inleda ett utvärderingsprojekt och vid ett sammanträde den 17 juni beslutade utskottet om en arbetsgrupp för utvärdering där samtliga partier är representerade. Genomgången är ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att regeringens resultatredovisning behandlas först. Därefter behandlar utskottet de förslag i budgetpropositionen som gäller statens budget inom utgiftsområde 6, dvs. anslagen för 2026, beställningsbemyndiganden, investeringsplaner och krediter i Riksgäldskontoret och vissa motionsförslag. Slutligen behandlas regeringens övriga förslag som gäller ett bemyndigande om upplåtelse av Archersystemet och ett bemyndigande om lokaliseringen av Försvarsmaktens logistik. Frågan om lokaliseringen av Försvarsmaktens logistik behandlas tillsammans med andra grundorganisationsfrågor som väckts under den allmänna motionstiden 2025.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 6

Utskottets bedömning

Utskottet har i år valt att specifikt behandla den resultatinformation som regeringen presenterar i fråga om det civila försvaret. Utskottet delar regeringens bedömning att det är nödvändigt att verka för att uppföljningen ska stärkas ytterligare med särskilt fokus på transparens och ändamålsenlighet. Utskottet redovisar därför sin bedömning och sina rekommendationer om hur resultatredovisningen till riksdagen kan utvecklas för att kunna följa den ökade ambitionsnivå som krävs för att höja förmågan inom det civila försvaret.

Propositionen

Målen för utgiftsområdet – Totalförsvar

Resultatredovisningen görs mot de mål som gällde under 2024. Under föregående försvarsbeslutsperiod, 2021–2025, var målet att ha förmåga att försvara Sverige mot väpnat angrepp och värna vår säkerhet, frihet, självständighet och handlingsfrihet. Verksamhet inom totalförsvaret ska kunna bedrivas enskilt och tillsammans med andra, inom och utom landet (prop. 2020/21:30, bet. 2020/21:FöU4, rskr. 2020/21:136).

Regeringen anger att bedömning av resultaten när det gäller totalförsvaret utgår från utvecklingen inom fyra områden.

1. en sammanhängande planering för totalförsvaret
2. samhällets cybersäkerhet
3. säker och robust kommunikation inom totalförsvaret
4. genomförandet av övningar med aktörer från både civilt och militärt försvar.

Regeringen redovisar resultaten i budgetpropositionen (utg.omr. 6 avsnitt 3.3) och gör den samlade bedömningen att utvecklingen av totalförsvaret fortsätter att gå framåt i relation till det mål för totalförsvaret som angavs i försvarsbeslutet 2020. Arbetet med en sammanhängande planering för totalförsvaret har utvecklats i samverkan mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Försvarsmakten, samt i dialog med ett stort antal aktörer inom beredskapssystemet. Även dialog, samverkan och samarbete med näringslivet har utvecklats.

Satsningen på cybersäkerhet och framtagandet av en ny cybersäkerhetsstrategi anger regeringens inriktning för arbetet med Sveriges cybersäkerhet

och för en ökad förmåga på området. Regeringen har utsett Försvarets radioanstalt (FRA) till huvudman för Nationellt cybersäkerhetscenter (NCSC) och har tillsatt en utredning med uppdrag att föreslå överföring av uppgifter på cybersäkerhetsområdet från MSB till FRA. Sammantaget bedömer regeringen att det ger goda förutsättningar för ett mer sammanhållet och kraftsamlat arbete där NCSC utgör navet i Sveriges cybersäkerhetsarbete.

Inom området säker och robust kommunikation har förutsättningarna för säkra och robusta talkommunikationer inom totalförsvaret stärkts genom påbörjad etablering av Rakel Generation 2 samt införandet av kryptotelefonen MGGI/7411. Regeringen bedömer att Rakel G2 kommer att innebära helt nya möjligheter för robust användande av tal- och datakommunikationer för samverkan i hela det civila försvaret.

Regeringen bedömer vidare att försvarsunderrättelsemyndigheterna, genom sin löpande verksamhet, har lämnat relevanta hotbilds-, policy- och beslutsunderlag som har bidragit till förmågan att försvara Sverige mot ett väpnat angrepp samt till att värna Sveriges säkerhet, frihet, självständighet och handlingsfrihet. Regeringen bedömer att förmågan att möta ett väpnat angrepp har ökat genom den militära säkerhetstjänstens bidrag till stärkt säkerhetsskydd.

Målen för utgiftsområdet – Militärt försvar

Riksdagen har beslutat (prop. 2020/21:30, bet. 2020/21:FöU4, rskr. 2020/21:136) att målet för det militära försvaret är att ha förmåga att

- försvara Sverige mot väpnat angrepp
- hävda Sveriges territoriella integritet samt värna suveräna rättigheter och nationella intressen i Sverige och utanför svenskt territorium i enlighet med internationell rätt
- främja vår säkerhet samt förebygga och hantera konflikter och krig genom att i fredstid genomföra operationer på vårt eget territorium och i närområdet samt delta i internationella fredsfrämjande insatser
- skydda samhället och dess funktionalitet genom att med befintlig förmåga och resurser bistå övriga samhället såväl i fred som vid höjd beredskap.

För att bedöma måluppfyllelsen av riksdagens mål för det militära försvaret utgår regeringen från resultatutvecklingen inom följande områden:

- operativ förmåga
- cyberförsvarsförmågan och försvarsunderrättelseverksamheten
- deltagandet i internationella insatser
- personalförsörjning
- materiel- och logistikförsörjning
- forskning och utveckling
- internationella försvarssamarbeten.

Regeringen redovisar resultaten enligt dessa resultatindikatorer och bedömningsgrunder i budgetpropositionen (utg.omr. 6 avsnitt 4.3). När det gäller förmåga att försvara Sverige mot väpnat angrepp konstaterar regeringen att medlemskapet i Nato har medfört att förmågan att försvara Sverige har ökat. Även arbetet med att stärka Sveriges försvarsförmåga och att utveckla och färdigställa krigsorganisationen har fortsatt vilket regeringen ser som avgörande för att nationella och allierade operationsplaner ska vara möjliga att genomföra. Regeringen bedömer dock att det fortfarande finns brister i tillgängligheten när det gäller personal, materiel och infrastruktur samt i samövningar av krigsförbanden, vilket påverkar måluppfyllnaden. Sverige har under året fortsatt att integreras i Natos operationsplanering, vilket enligt regeringen stärker svensk säkerhet.

Regeringen bedömer vidare att myndighetens främsta bidrag till hållbar utveckling är Försvarsmaktens förmåga att verka krigsavhållande. Övningsverksamhet har genomförts nationellt och med allierade. Regeringen bedömer att både föranmälda och oanmälda beredskapsoperationer har bidragit avskräckande och till stärkt förmåga. Bemanningen av krigs- och grundorganisationen har i huvudsak fortlöpt enligt plan och antalet anställda har fortsatt att stiga, liksom antalet som mönstrar och slutför grundutbildning med värnplikt. Regeringen bedömer att Plikt- och prövningsverket (PPV) på ett fullgott vis mönstrar och prövar individer för att öka kapaciteten i försvaret.

Regeringen anger att materielförsörjningen har anpassats utifrån det försämrade omvärldsläget och att anskaffningar har påskyndats och planering tidigarelagts. Regeringen bedömer att de åtgärder Försvarsmakten och Försvarets materielverk (FMV) har vidtagit bidrar till förmågan vid väpnat angrepp. Regeringen konstaterar samtidigt att uppbyggnaden av försvaret sker från en låg nivå och att startläget för uppbyggnaden i flera avseenden visat sig vara sämre än vad som tidigare framgick. Dessutom har det försämrade omvärldsläget medfört att Försvarsmakten och övriga försvarsmyndigheter fortsatt lämnar omfattande militärt stöd till Ukraina samtidigt som ökade krav behöver ställas på integration med Nato. Omvärldsutvecklingen innebär också att Försvarsmakten behövt fortsätta att lägga resurser på att upprätthålla territoriell integritet och värna suveräna rättigheter. Detta har varit nödvändiga prioriteringar men har påverkat Försvarsmaktens förutsättningar att utveckla krigs- och grundorganisationen enligt försvarsbeslutet 2020. Regeringen redovisar därför att uppbyggnaden av det svenska försvaret inte har utvecklats på det sätt som planerats i enlighet med försvarsbeslutet 2020. Regeringen bedömer att det fortfarande finns begränsningar i förmågan att möta ett väpnat angrepp; bl.a. finns det behov av att stärka förmågan att mobilisera krigsorganisationen enligt ställda krav. Det finns personalbrister inom vissa nyckelkategorier, och den stora efterfrågan som råder på försvarsmateriel p.g.a. kriget i Ukraina innebär risker för materielförsörjningen t.ex. i fråga om prisutveckling och leveranssäkerhet. Omvärldsutvecklingen innebär även risker i fråga om infrastrukturförsörjningen, bl.a. när det gäller prisutvecklingen och tillgång till byggmaterial. Regeringen bedömer dock att

Försvarsmakten, tillsammans med berörda myndigheter inom det militära försvaret, har en god förmåga att hävda Sveriges territoriella integritet och värna suveräna rättigheter.

Regeringen har också bedömt förmågan att främja vår säkerhet samt förebygga och hantera konflikter och krig genom att i fredstid genomföra operationer på vårt eget territorium och i närområdet samt delta i internationella fredsfrämjande insatser. Regeringens bedömning är att de fördjupade internationella samarbetena under året bidragit till att främja Sveriges säkerhet i det försämrade säkerhetspolitiska läget. Under året har Sverige ökat sin militära interoperabilitet med allierade. Sverige har integrerats i Natos försvarsplaner. Regeringen kan dock samtidigt konstatera att det fortfarande finns brister, t.ex. inom området för lednings- och sambandsförmåga på alla nivåer. Samarbetet med allierade inom Nato har ytterligare stärkts och den bi- och multilaterala verksamheten har breddats och fördjupats. Det svensk-finska samarbetet, det nordiska samarbetet och samarbetet med andra europeiska länder samt USA bedöms ha bidragit till Försvarsmaktens ökade förmåga att agera med andra. Samarbetet har utgjort en central del av Försvarsmaktens förmågeutveckling. Under 2024 har även samarbetet med länderna i den indopacifiska regionen stärkts.

Regeringen redovisar även sin bedömning av det militära försvarets förmåga att skydda samhället och dess funktionalitet genom att med befintlig förmåga och befintliga resurser bistå övriga samhället såväl i fred som vid höjd beredskap. Stödet från Försvarsmakten till samhället har fortsatt att vara betydande. Regeringen bedömer att stödet har bidragit till Sveriges samlade lägesuppfattning, tillgodosett totalförsvarets uthållighet och skyddat samhällets strategiska funktionalitet. Stödet har, enligt regeringens bedömning, genomförts med goda resultat. Regeringen bedömer vidare att Försvarsmakten har en god möjlighet att med befintlig förmåga och befintliga resurser bistå övriga samhället.

Målen för utgiftsområdet – Civilt försvar

Under försvarsbeslutsperioden 2021–2025 (prop. 2020/21:30, bet. 2020/21:F6U4, rskr. 2020/21:135) var målet att det civila försvaret skulle ha förmåga att

- värna civilbefolkningen
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna
- upprätthålla en nödvändig försörjning
- bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld
- upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan
- bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred

- med tillgängliga resurser bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser.

De av regeringen angivna målen för krisberedskapen, som förtydligades i budgetpropositionen för 2015 (prop. 2014/15:1 utg.omr. 6, bet. 2014/15:FöU1, rskr. 2014/15:63) indelas i ett förebyggande perspektiv och ett hanterande perspektiv. Med dessa utgångspunkter är målen för krisberedskapen att

- minska risken för olyckor och kriser som hotar vår säkerhet
- värna människors liv och hälsa samt grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter genom att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och hindra eller begränsa skador på egendom och miljö då olyckor och krissituationer inträffar.

Krisberedskapen är inte dimensionerad för att hantera krig och målen för verksamheten har inte beslutats av riksdagen, men krisberedskapen utgör en utgångspunkt för det civila försvaret. Regeringen anger att en ökad förmåga i det civila försvaret i stor utsträckning bidrar till att stärka krisberedskapen. Arbetet med krisberedskapen bör även bidra till att minska lidande och konsekvenser av allvarliga olyckor och katastrofer i andra länder.

I redovisningen av resultaten inom områdena civilt försvar, samhällets krisberedskap och skydd mot olyckor samt samhällets cybersäkerhet utgår regeringen från följande bedömningsgrunder: samhällets förmåga att dels förebygga olyckor och kriser samt vidta förberedande åtgärder mot krig, dels samhällets förmåga att hantera olyckor, kriser och krig.

För att beskriva utvecklingen använder regeringen resultatindikatorer och redovisar även att det pågår ett arbete med att identifiera en bredare grupp av indikatorer, särskilt inom området civilt försvar. I dag använder regeringen följande indikatorer:

- tillsyn och kontroll av skyddsrum
- antal aktörer som har registrerat personal i den egna krigsorganisationen
- antal omkomna i bränder
- antal utbildade brandmän
- medelsvarstid på 112-samtal
- antal Rakelabonnemang
- inrapporterade it-incidenter
- antal civilpliktiga som har skrivits in och krigsplacerats
- antal civilpliktiga som har utbildats under året
- försvarsvilja.

Regeringen bedömer att förmågan inom det civila försvaret har fortsatt att stärkas. Antalet vidtagna, direkt förmågehöjande åtgärder uppges ha ökat. Beredskapsmyndigheter och aktörer inom deras ansvarsområden uppges ha ökat takten i sitt beredskapsarbete. Krigets krav som dimensionerande planeringsförutsättning för utvecklingen av det civila försvaret har fått ett stort

genomslag och nytugåvan av MSB:s broschyr Om krisen eller kriget kommer har bidragit till en ökad medvetenhet om hemberedskap hos allmänheten.

Regeringen redovisar dessutom att kunskapen om, och förståelsen för, det militära försvarets behov har ökat hos aktörer inom det civila försvaret. Näringslivet har i ökad omfattning engagerats och aktivt deltagit i utvecklingen av det civila försvaret. Det kraftigt försämrade säkerhetspolitiska läget och erfarenheterna från kriget i Ukraina har skapat en betydligt större medvetenhet om behovet av ett motståndskraftigt samhälle och ett starkt civilt försvar. Statens samarbete med näringslivet har stärkts genom att regeringens näringslivsråd för totalförsvaret och krisberedskap har fortsatt att utvecklas och den nationella rådgivaren för stärkt privat-offentlig samverkan inom totalförsvaret har inlett sitt arbete. Regeringen bedömer att det finns ett stort intresse från näringslivets aktörer att bidra i arbetet med att stärka det civila försvaret. Likaså bedöms intresset från andra länder, framför allt nordiska, att samarbeta med Sverige i frågor om försörjningsberedskap vara stort. Regeringens bedömning är att MSB:s och andra myndigheters arbete med att stärka försörjningsberedskap och samverkan med näringslivet har bidragit till ett starkare civilt försvar.

Erfarenheterna från kriget i Ukraina har tydliggjort räddningstjänstens viktiga roll och inte minst tillkommande uppgifter under höjd beredskap, vilket bidragit till en kunskaphöjning inom området. Civilplikten inom räddningstjänst är grundläggande för att snabbt stärka kommunernas förmåga till räddningstjänst under höjd beredskap. Den påbörjade repetitionsutbildningen av totalförsvarspliktiga som har tillräcklig utbildning för att kunna fullgöra civilplikt inom räddningstjänst är ett första viktigt steg. Regeringen redovisar vidare att MSB:s intensifierade arbete inom skyddsrumsområdet skapar förutsättningar för vidmakthållande och nyproduktion av skyddsrum.

Regeringen anger att det har genomförts flera insatser som har bidragit till att utveckla det civila försvarets personalförsörjning under året. Det fortsatta arbetet med att införa civilplikt inom kommunal räddningstjänst och elförsörjningsområdet bidrar till att stärka förmågan inom dessa verksamhetsområden vid höjd beredskap och ytterst krig. Ännu fler aktörer, framför allt fler kommuner, har under året sett över sin krigsorganisation och registrerat personal hos PPV. Regeringens bedömning är att de samlade åtgärderna inom området är viktiga för att stärka Sveriges totalförsvaret.

Regeringen bedömer att Myndigheten för psykologiskt försvar (MPF) har uppvisat en god måluppfyllelse och konstaterar att omvärldsutvecklingen har ställt stora krav på myndighetens operativa verksamhet. Samtidigt har myndigheten arbetat ambitiöst med förmågehöjande verksamhet och har, både när det gäller forskningsverksamhet och övnings- och utbildningsinsatser, bidragit till att stärka det psykologiska försvaret och försvarsviljan. Regeringen bedömer att försvarsviljan generellt sett är hög bland befolkningen, bl.a. sett till att en majoritet av befolkningen är villig att delta i totalförsvaret vid ett militärt angrepp.

Regeringen anser att samhällets förmåga att genomföra räddningsinsatser under fredstid är tillfredsställande, men att det alltså finns skillnader i landet. MSB har genom fortsatt stöd inom området ledning och samverkan samt med nationella förstärkningsresurser bidragit till samhällets ökade förmåga att hantera omfattande bränder och andra olyckor. Regeringen ser positivt på att MSB har utvecklat ett nationellt tillståndsregister för explosiva varor samt tillgängliggjort detta register för berörda aktörer. Registret bedöms vara ett effektivt verktyg för att hindra att explosiva varor kommer i orätta händer. Det ger även en god överblick bl.a. över vilka aktörer som har tillstånd som avser explosiva varor och vad tillstånden innefattar.

När det gäller SOS Alarm redovisar regeringen att de åtgärder som vidtagits för att minska personalomsättningen och sänka svarstiderna har varit effektiva. Målet för svarstider uppnås för första gången sedan 2012. Det återstår dock arbete med att stärka uthållighet och förmåga att agera under höjd beredskap.

I fråga om ersättningar till kommunerna från anslaget 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor bedömer regeringen att dessa har bidragit till fler olycksförebyggande åtgärder vilket också bidrar till att genomföra regeringens klimatanpassningsstrategi och genomförandet av den nationella säkerhetsstrategin.

Kustbevakningens intensifierade arbete med totalförsvaret genom bl.a. stärkt sjöövervakning och Natoanpassning uppges ha bidragit till Sveriges samlade totalförsvärsförmåga. Enligt regeringens bedömning har den förbättrade förmågan varit viktig i samband med hanteringen av olika incidenter kopplade till undervattensinfrastruktur. Kustbevakningen har spelat en framträdande roll i arbetet och haft nära samarbete med Försvarmakten och myndigheterna inom rättsväsendet. Regeringen konstaterar emellertid att beredskapen för miljöräddningstjänst alltså inte fullt ut kunnat upprätthållas över året, vilket är allvarligt.

Regeringen redovisar att de olycksutredningar som Statens haverikommission slutfört under 2024 har klarlagt händelseförlopp och orsaker samt presenterat relevanta säkerhetsrekommendationer, vilket betyder att myndigheten har bidragit till att säkerheten i samhället kan öka.

Regeringen konstaterar att arbetet inom EU med stärkt motståndskraft i hela samhället i samband med civilskydd har utvecklats positivt och bidrar till en förbättrad förmåga i unionen. Regeringens insatser inom området internationell civil krishantering har fortsatt att utvecklas för att förebygga och mildra konflikter i olika delar av världen. I budgetpropositionen anges att Sverige har deltagit i olika humanitära och fredsfrämjande insatser och därigenom bidragit med expertis, fysisk närvaro, materiellt bistånd och stöd till drabbade människor och samhällen vid kris och humanitära katastrofer på flera håll i världen, med tyngdpunkt på Ukraina och Afrika.

När det gäller samhällets cybersäkerhet bedömer regeringen att myndigheternas arbete med cybersäkerhet har bidragit till att uppnå målen för samhällets krisberedskap respektive civilt försvar, dvs. förmågan att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna. Dock återstår ett omfattande

utvecklingsarbete framför allt när det gäller det systematiska cybersäkerhetsarbetet. Regeringen ser positivt på MSB:s verktyg och rådgivningstjänster för att stödja aktörer i deras utvecklingsarbete, exempelvis Cybersäkerhetskollen. Regeringen konstaterar att viktiga steg har tagits under FRA:s ledarskap för att stärka och bygga ut NCSC, även om arbete kvarstår vad gäller förmågeutvecklingen hos centret. Regeringen ser positivt på den verksamhet som bedrivits för att stärka kompetensförsörjningen inom cybersäkerhetsområdet, exempelvis genom Cybercampus Sverige vid Kungliga Tekniska högskolan (KTH). Regeringen bedömer att förmågan till säker och robust kommunikation inom krishantering och civilt försvar blir högre av det ökade antalet anslutna såväl till Rakel som till Swedish Secure Government Intranet (SGSI) och Webbaseerat informationssystem (WIS). Rakel har sedan tidigare ett mycket stort antal anslutna aktörer inom den civila beredskapen och det är därför särskilt positivt med den ökade efterfrågan även på tjänsterna SGSI och WIS.

Målen för utgiftsområdet – Strålsäkerhet

Miljökvalitetsmålet är att människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadliga effekter av strålning. De bedömningsgrunder som används för att redovisa resultaten inom området utgörs av preciseringarna av miljökvalitetsmålet och är följande:

- individens exponering för skadlig strålning
- utsläppen av radioaktiva ämnen
- hudcancer orsakad av ultraviolett strålning
- exponeringen för elektromagnetiska fält.

Som komplement till dessa bedömningsgrunder redovisas indikatorn Antalet nya fall av hudcancer (malignt melanom och ej malignt melanom) i diagram. Tillsammans med regeringens resultatredovisning i övrigt redovisas detta i budgetpropositionens avsnitt 3.11.2 (utg.omr. 20).

Regeringen bedömer att det inte går att avgöra om trenden är positiv eller negativ men bedömer fortfarande att miljökvalitetsmålet är nära att nås. Enligt regeringens finns det vissa utmaningar när det gäller t.ex. arbete för att minska risker från UV-strålning samt i arbetet med att minska risker för skador vid användning av icke-joniserande strålning såsom laser vid kosmetiska behandlingar. Regeringen anser vidare att det saknas en långsiktig lösning för omhändertagande av icke kärntekniskt radioaktivt avfall för att undvika att risker för människors hälsa och miljö uppstår i framtiden. Både regeringens och den ansvariga myndigheten arbetar aktivt för att bättre hantera dessa utmaningar.

Målet för strålsäkerhetsområdet som redovisas i budgetpropositionen (utg.omr. 6) kan ses som komplementärt till det miljökvalitetsmål som nämns ovan. Regeringens bedömning är att detta mål nås. Arbetet behöver dock fortsätta för att upprätthålla strålsäkerhet och beredskap för att skydda

människors hälsa och miljön mot skadlig verkan av strålning. Regeringen beskriver detta som särskilt relevant i ljuset av det försämrade säkerhetsläget i omvärlden. Strålsäkerhetsmyndighetens arbete med kompetensuppbyggnad och utvidgat internationellt samarbete med hjälp av särskilda medel från budgetpropositionen för 2023 har varit centralt för att myndigheten ska ha kompetens inom ny kärnkraft och kunna hantera tillståndsansökningar av nya kärnreaktorer på nya platser. Regeringen bedömer att en effektiv och förutsägbar prövning enligt lagen om kärnteknisk verksamhet och miljöbalken är en förutsättning för svensk konkurrenskraft och för att målet om fossilfrihet i den gröna omställningen ska nås. Strålsäkerhetsmyndighetens arbete att följa, kontrollera och ställa krav på strålsäkerhet har bidragit till att verksamheterna vid kärntekniska anläggningar bedrivs strålsäkert. Myndighetens tillsynsarbete bedöms bidra till en god strålsäkerhet som ständigt utvecklas. Den forskning inom strålsäkerhetsområdet som finansierats från Strålsäkerhetsmyndighetens anslag har bidragit till att bevara och stärka den nationella kompetensförsörjningen och kunskapsbasen som ligger till grund för att myndigheten ska kunna utföra sina uppgifter samt att gradvis minska osäkerheter i samband med strålningsverksamheter. Regeringen anför att kompetensförsörjningsbehoven inom strålsäkerhetsområdet överlappar med behoven inom kärnkraftsindustrin, varför även satsningen på kärnkraftsforskning som genomförs inom utgiftsområde 21 Energi kan bidra till detta. Regeringen bedömer att Sveriges arbete inom EU och internationellt bidrar positivt till ett strålsäkert samhälle. Strålsäkerhetsmyndighetens utökade utvecklingssamarbete med stöd till Ukraina inom strålsäkerhetsområdet bedöms ha bidragit positivt till både Ukrainas och Sveriges strålsäkerhet. Strålsäkerhetsmyndighetens förutsättningar att utföra sina uppgifter inom området civilt försvar har förbättrats genom att myndigheten fått långsiktiga medel för detta. Myndighetens insatser till följd av den fullskaliga invasionen av Ukraina bedöms också ha stärkt myndighetens och Sveriges förmåga att hantera både fredstida radiologiska nödsituationer och radiologiska nödsituationer vid höjd beredskap. Sammantaget har insatserna under 2024 lett till en ökad förmåga för Strålsäkerhetsmyndigheten att utföra sina uppgifter under höjd beredskap och krig samt att krigsorganisationen har större förmåga till uthållighet.

Utskottets bedömning

Som framgår av budgetlagen är det en viktig uppgift att granska de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till alla de mål som riksdagen har beslutat. Med anledning av att utskottets arbetsgrupp för resultatuppföljning valt att fördjupa sig specifikt inom området civilt försvar väljer dock utskottet att endast fokusera på det området vid årets behandling av budgetpropositionen.

Civilt försvar handlar om hela samhällets motståndskraft vid krigsfara och krig. Med civilt försvar avses den verksamhet som genomförs av civila

aktörer, som myndigheter, kommuner, regioner, enskilda, företag, frivilliga försvarsorganisationer m. fl. i syfte att förbereda Sverige för krig och för att säkerställa att viktiga samhällsfunktioner kan upprätthållas under krig och krigsfara. Utskottet känner stor respekt för att ett område, med sådan bredd och omfattning, som kännetecknas av stor komplexitet förutsätter ett gemensamt och långsiktigt arbete. Utmaningen för både regeringen och aktörerna inom det civila försvaret har varit att återuppta ett arbete som i stort sett legat vilande i decennier. Samtidigt har den fredstida krisberedskapen byggts upp under samma period, med förmågor, strukturer och processer som även till viss del ligger till grund för det civila försvaret. En del i komplexiteten är att förutsättningarna har förändrats genom bl.a. globaliseringen, digitaliseringen och nya beroenden som en följd av bl.a. teknikutveckling, klimatomställning och omvärldsutveckling. Med respekt för denna komplexitet vill utskottet ändå ta fasta på vad regeringen anfört om att kontinuerligt verka för att styrningen och uppföljningen ska stärkas ytterligare med särskilt fokus på transparens och ändamålsenlighet för att på så sätt nå den ökade ambitionsnivå som krävs för att höja förmågan inom det civila försvaret (skr. 2024/25:206).

I sin rapport Kraftsamling (Ds 2023:34) anförde Försvarsberedningen att regeringen i samband med försvarsbesluten och de årliga budgetpropositionerna bör föreslå ekonomiska nivåer och redovisa inriktning för sina samlade prioriteringar. I rapporten betonade beredningen vikten av ett samlat förslag på nationell nivå i fråga om det civila försvaret. Försvarsberedningen anförde att regeringen utifrån myndighetsunderlag bör göra en helhetsbedömning i fråga om civilt försvar. Förslaget till avvägning och prioritering av medel inom det civila försvaret bör enligt Försvarsberedningen hanteras inom ramen för det årliga budgetarbetet.

Utskottet anser att helhetsbedömningen på nationell nivå är ett viktigt ingångsvärde för såväl regeringens styrning som dess resultatredovisning till riksdagen när det gäller det civila försvaret. Utskottet ser positivt på att regeringen redovisar en översikt över de betydande satsningar som görs inom den ekonomiska planeringsramen för det civila försvaret och bedömer att en transparent och ändamålsenlig resultatredovisning även kräver motsvarande översiktliga redovisning av de samlade resultaten för samtliga utgiftsområden. Utskottet menar att en sådan sammanfattning av de viktigaste resultaten bör knytas till det riksdagsbundna målet för civilt försvar. För att ge en övergripande bild av hur genomförd verksamhet inom andra utgiftsområden har bidragit till måluppfyllnaden av de fyra strecksatser, som fr.o.m. 2025 utgör delar av målet för det civila försvaret, bör regeringen fortsätta sitt arbete med att ta fram fler indikatorer eller bedömningsgrunder. Utskottet välkomnar att regeringen tagit fram tre nya resultatindikatorer som stöd för den fortsatta resultatredovisningen. Utskottet ser ett behov av att regeringen tydliggör vilka resultatindikatorer som är gemensamma för både det civila försvaret och krisberedskapen (eller skydd mot olyckor) och vilka indikatorer som endast avser det ena området. Utskottet anser att resultatredovisningen blir mer

ändamålsenlig om resultat-indikatorerna kopplas till det område vars måluppfyllelse de är avsedda att mäta.

Som ett led i regeringens strävan att verka för att stärka uppföljningen ytterligare menar utskottet att fleråriga tabeller och diagram tillför mycket värdefull information om hur utvecklingen ser ut över tid för de olika indikatorerna. Detta gäller naturligtvis all resultatuppföljning och inte endast uppföljningen av det civila försvaret. För det civila försvaret, som har stor bredd, utgår utskottet från att regeringen kommer att ta fram fler indikatorer eller bedömningsgrunder för att, när så är möjligt, beskriva hur exempelvis samverkan med näringslivet utvecklas eller hur den snabba tillväxten inom det civila försvaret förmår att hantera sin personalförsörjning. Utskottet noterar vidare att det i regeringens bedömning av måluppfyllelsen inte anges hur man har bedömt uppfyllelsen av de enskilda strecksatser som utgör delar av målet för civilt försvar. Det hade varit värdefullt för utskottet att ta del av en sådan bedömning och utskottet ser gärna att regeringen återkommer med en sådan i nästa års budgetproposition.

Som utskottet konstaterat inledningsvis är det civila försvaret mycket komplext och inkluderar många samhällsaktörer (som myndigheter, kommuner, regioner, enskilda, företag och frivilliga försvarsorganisationer). Arbetet har såväl geografiska som sektorsvisa dimensioner och utskottet har erfarenhet att myndigheter ibland har kritiserat rapporteringsbördan som följer av dessa många ömsesidiga beroenden. Utskottet vill understryka att en samlad och övergripande resultatredovisning till riksdagen både kan och bör grunda sig på den resultatredovisning som redan finns i dag och inte bör leda till ytterligare återrapporteringskrav som riskerar att ställa sig i vägen för de viktiga ansträngningar som görs för att bygga upp det civila försvaret. Utskottet utgår från att regeringen delar den bedömningen och ser att det kan finnas skäl att följa frågan om aktörernas rapporteringsbörda i det fortsatta arbetet.

Statens budget inom utgiftsområde 6

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2026 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt regeringens förslag och godkänner beställningsbemyndiganden att under 2026 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst ca 341 miljarder kronor. Vidare godkänner riksdagen investeringsplanen för krisberedskap för 2026–2028 som en riktlinje för de samhällsinvesteringar som Myndigheten för civilt försvar gör.

Riksdagen godkänner investeringsplanen för vidmakthållande av försvarsmateriel för 2026–2037 tillsammans med investeringsplanen för anskaffning av försvarsmateriel för 2026–2037 som en riktlinje för Försvarsmaktens investeringar.

Riksdagen lämnar de bemyndiganden som regeringen har begärt i fråga om tre krediter hos Riksgälden som inklusive tidigare utnyttjade krediter får uppgå till högst ca 108 miljarder. Därmed avslår riksdagen de alternativa förslag som förts fram i motioner.

Jämför särskilt yttrande 1 (S), 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Bakgrund och tidigare beredning

Riksdagen beslutar om budget för det följande budgetåret och om anslag för bestämda ändamål (9 kap. 3 § regeringsformen). Riksdagen beslutar om anslag för bestämda ändamål och i budgetpropositionen redovisar regeringen för varje anslag förslag till ändamål tillsammans med ett föreslaget belopp för det efterföljande året. För anslaget 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor anvisar riksdagen exempelvis att det får användas för att finansiera ersättning till kommuner för åtgärder som vidtas för att förebygga bl.a. jordskred. I MSB:s regleringsbrev för 2025 anger regeringen därefter villkoret för den aktuella anslagsposten om att ca 507 miljoner kronor får användas för utbetalning av statsbidrag enligt förordningen (2022:1395) om statsbidrag till kommuner för förebyggande åtgärder mot naturolyckor. Av den inledande bestämmelsen framkommer att bl.a. skred och erosion omfattas men i 13 § anger regeringen att de åtgärder som bedöms ha bäst förutsättningar att på ett varaktigt sätt uppfylla syftet med stödet ska prioriteras.

Genom att lämna beställningsbemyndiganden åtar sig riksdagen vidare att anvisa medel för de betalningar som måste göras när åtagandena infrias i framtiden. Budgetlagens bestämmelser om beställningsbemyndiganden syftar till att säkerställa att regeringen och dess myndigheter uppfyller regeringsformens krav på riksdagens medgivande innan regeringen ger staten ansvar för ekonomiska åtaganden som kräver framtida anslag. Bestämmelser om beställningsbemyndiganden finns i 6 kap. 1 och 2 §§ budgetlagen (2011:203).

I budgetbetänkandet för 2025 (bet. 2024/25:FöU1) bemyndigade riksdagen regeringen att fatta beslut inom utgiftsområde 6 som inklusive tidigare åtaganden medförde ett behov av framtida anslag om 286 miljarder kronor för en tidsperiod fram till 2033, och i budgetpropositionen för 2026 föreslår regeringen beställningsbemyndiganden som inklusive tidigare åtaganden medför ett behov av framtida anslag om ca 341 miljarder kronor för en tidsperiod fram till 2037.

Propositionen

I budgetpropositionen redovisar regeringen omfattningen av utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap, som består av dels Totalförsvar (utan några tillhörande myndigheter), dels de tre områdena Militärt försvar, Civilt försvar och samhällets krisberedskap samt området Strålsäkerhet. I vart och ett av dessa områden ingår myndighetsverksamhet.

Totalförsvaret

Totalförsvaret inkluderar militär verksamhet (militärt försvar) och civil verksamhet (civilt försvar). Utöver myndigheter som tillhör utgiftsområde 6 finns det även myndigheter inom andra utgiftsområden som har uppgifter inom totalförsvaret. Några exempel är länsstyrelserna (utg.omr. 1 Rikets styrelse), Fortifikationsverket (utg.omr. 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning), Socialstyrelsen (utg.omr. 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg), Försvarshögskolan (utg.omr. 16 Utbildning och universitetsforskning), Riksantikvarieämbetet (utg.omr. 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid), Trafikverket, Luftfartsverket och Sjöfartsverket (utg.omr. 22 Kommunikationer) samt Livsmedelsverket och Jordbruksverket (utg.omr. 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel).

Riksdagen har beslutat att det övergripande målet för totalförsvaret ska vara att ha förmåga att försvara Sverige och vår befolkning mot väpnat angrepp, hävda vårt lands självständighet, suveränitet och territoriella integritet samt medverka till försvaret av allierade. Verksamhet inom totalförsvaret ska kunna bedrivas enskilt och tillsammans med andra, inom och utom landet och i enlighet med Sveriges åtaganden som medlem i Nato (prop. 2024/25:34, bet. 2024/25:FöU2, rskr. 2024/25:114). Den politiska inriktning som regeringen avser att arbeta utifrån redovisas närmare i budgetpropositionen (utg.omr. 6 avsnitt 3.5).

Regeringen konstaterar att den under innevarande år får nyttja en kredit i Riksgäldskontoret på högst 40 miljarder kronor. Regeringen anser att nivån på krediten bör ökas för 2026. Beredskapskrediten ska säkerställa att en nödvändig beredskapshöjning inte förhindras eller fördröjs för att regeringen inte disponerar nödvändiga betalningsmedel. Nivån för krediten har varit densamma sedan slutet av 90-talet. Vid en beredskapshöjning uppstår det snabbt kostnader och det finns risk för att i stunden tillgängliga medel då inte räcker för det samlade resursbehovet i totalförsvaret. För att motsvara hela

totalförsvarets kortsiktiga behov och för att säkerställa regeringens kortsiktiga handlingsfrihet i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden anser regeringen därför att beredskapskrediten för totalförsvaret bör justeras efter hur inflationen har påverkat värdet sedan 90-talet. Regeringen föreslår mot denna bakgrund ett bemyndigande för 2026 att utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret som uppgår till högst 70 miljarder kronor i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden. Om beredskapskrediten utnyttjas avser regeringen att återkomma till riksdagen med redovisning av behovet av medel för den fortsatta verksamheten.

När det gäller det medgivande regeringen behöver innan staten tar ansvar för ekonomiska åtaganden som kräver framtida anslag har regeringen föreslagit sex beställningsbemyndiganden som rör någon del av totalförsvaret. Med de motiveringar som anförs i budgetpropositionen föreslår regeringen att den under 2026 bemyndigas att besluta om ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst

- 42 000 000 000 kronor 2027–2035 för anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap
- 5 077 200 000 kronor 2027–2030 för anslaget 1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt
- 288 854 000 000 kronor 2027–2037 för anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar
- 750 000 000 kronor 2027–2032 för anslaget 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor
- 3 146 000 000 kronor 2027–2032 för anslaget 2:4 Krisberedskap
- 925 000 000 kronor 2027–2032 för anslaget 2:9 Rakel Generation 2.

Militärt försvar

Riksdagen har beslutat (prop. 2024/25:34, bet. 2024/25:F6U2, rskr. 2024/25:114) att målet för det militära försvaret från 2025 ska vara att ha förmåga att

- försvara Sverige mot väpnat angrepp
- hävda Sveriges territoriella integritet
- värna rättigheter och nationella intressen utanför svenskt territorium i enlighet med internationell rätt
- inom ramen för Natos kollektiva försvar och uppgifter i övrigt, uppfylla Sveriges åtaganden som medlem i Nato
- främja vår säkerhet samt förebygga och hantera konflikter och krig genom att i fredstid genomföra operationer på vårt eget territorium och i närområdet samt delta i internationella fredsfrämjande insatser
- skydda samhället och dess funktionalitet genom att med befintlig förmåga och resurser bistå övriga samhället såväl i fred som vid höjd beredskap.

Den politiska inriktning som regeringen avser att arbeta utifrån redovisas närmare i budgetpropositionen (utg.omr. 6 avsnitt 4.5). I budgetpropositionen

redovisar regeringen även vilka myndigheter som ingår i området militärt försvar

- Försvarsmakten
- Försvarets materielverk
- Försvarsunderrättelsesdomstolen
- Försvarets radioanstalt
- Myndigheten för totalförsvarsanalys
- Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten
- Totalförsvarets forskningsinstitut
- Totalförsvarets plikt- och provningsverk.

Området omfattar även bidrag till Centralförbundet Folk och Försvar, Svenska Röda Korset och vissa mindre nämnder.

Inom området Militärt försvar lämnar regeringen förslag om två investeringsplaner och ett bemyndigande för att under 2026 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Försvarets materielverks (FMV) behov av rörelsekapital som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 37 000 000 000 kronor. Regeringen anför att FMV behöver tillgång till rörelsekapital för att finansiera utestående förskott till industrin och för hantering av avtal inom försvarsexportområdet. Myndigheten behöver även tillgång till rörelsekapital för att hantera övergången till en ändrad finansiell styrmodell inom materielförsörjningen.

1:1 Förbandsverksamhet och beredskap

Anslaget får användas för att finansiera utbildnings- och övningsverksamhet för utvecklingen av försvarsmaktsorganisationen, planering, nationella operationer och insatser och operationer och insatser under Natos ledning inom Natos eget territorium, under ledning av bilaterala och multilaterala samarbeten samt försvarsunderrättelseverksamhet. Anslaget får vidare användas till att finansiera åtgärder med avsikt att bibehålla materielens eller anläggningens tekniska förmåga eller prestanda samt åtgärder för att upprätthålla minsta bestånd av beredskapsvaror i lager. Anslaget får även användas för stöd till frivilliga försvarsorganisationer, till veteran- och anhängigorganisationer samt till organisationer som bidrar till att öka kunskapen om totalförsvaret. Även fasta kostnader för multinationella samarbeten får finansieras från detta anslag. Anslaget får vidare användas för det säkerhetsfrämjande samarbetet med andra länder samt till exportfrämjande åtgärder inom försvarssektorn.

Regeringen föreslår ett bemyndigande om att under 2026 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 42 000 000 000 kronor 2027–2035.

1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt

Anslaget får användas för särutgifter för den verksamhet med förband utomlands som Försvarsmakten genomför efter beslut av riksdag och regering.

Anslaget får även användas för utgifter avseende avgifter och bidrag till Nordatlantiska fördragsorganisationens (Nato) militära verksamhet och andra bilaterala och multilaterala stöd utanför Nato. Vidare får anslaget användas för Sveriges del av de gemensamma kostnader som kan komma att uppstå i samband med EU-ledda insatser internationellt, som finansieras via den s.k. ATHENA-mekanismen. Anslaget får också användas för Sveriges del av de gemensamma kostnaderna för EU:s utombudgetära fond Europeiska fredsfaciliteten (EPF). Vidare får anslaget användas för särutgifter för Försvarsmaktens bidrag till insatser internationellt som inte innebär sändande av väpnad styrka till andra länder, förutom militärobservatörer, samt sekondering av personal till internationella stabsbefattningar kopplade till pågående insatser. Anslaget får även användas till att anskaffa materiel och utrustning i syfte att skänka till Ukraina. Anslaget får även användas för bidrag för att finansiera Sveriges del av projekt som beviljats medel inom Nato Security Investment Programme.

Regeringen föreslår ett bemyndigande om att under 2026 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 5 077 200 000 kronor 2027–2030.

1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar

Anslaget får användas för att finansiera utveckling, anskaffning, återanskaffning och avveckling av anslagsfinansierad materiel och anläggningar. Anslaget finansierar även åtgärder, avseende anslagsfinansierad materiel och anläggningar, där avsikten är att förändra teknisk förmåga eller prestanda inklusive förlängning av livstiden. Vidare får anslaget användas för finansiering av förstagångsanskaffning av beredskapsvaror samt anskaffning med syfte att öka minsta bestånd av beredskapsvaror i lager. Anslaget finansierar omställnings- och avvecklingskostnader som kan komma att uppstå inom ramen för pågående omstrukturering av logistik- och materielförsörjning samt forskning och utveckling.

Regeringen föreslår ett bemyndigande om att under 2026 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 288 854 000 000 kronor 2027–2037.

1:4 Forskning och teknikutveckling

Anslaget får användas för att finansiera forskning och teknikutveckling. Anslaget får vidare finansiera det nationella flygtekniska forskningsprogrammet (NFFP), verksamhet vid luftstridssimuleringscentrum (FLSC) samt övrig flygteknisk forskning. Anslaget får också finansiera forsknings- och utvecklingsverksamhet som genomförs inom ramen för det svenska deltagandet i den europeiska försvarsbyrån (EDA).

1:5 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten

Anslaget får användas för att finansiera den verksamhet som Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten bedriver med att kontrollera

försvarsunderrättelseverksamheten hos de myndigheter som bedriver sådan verksamhet, samt för att verkställa beslut om tillgång till signalbärare.

1:6 Totalförsvarets plikt- och prövningsverk

Anslaget får användas för Totalförsvarets plikt- och prövningsverks förvaltningsutgifter. Vidare får anslaget användas för ersättningar för kost, resor och logi till totalförsvarspliktiga.

1:7 Officersutbildning m.m.

Anslaget får användas för att finansiera det treåriga officersprogrammet och annan grundläggande officersutbildning vid Försvarshögskolan. Vidare får anslaget finansiera forskning och utveckling m.m. inom vissa av högskolans kompetensområden. Anslaget får även användas för att finansiera kurser inom ramen för Partnerskap för fred (PFF) samt viss forskning och analysstöd för regeringens behov.

1:8 Försvarets radioanstalt

Anslaget får användas för Försvarets radioanstalts förvaltningsutgifter.

1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut

Anslaget får användas för att finansiera internationell verksamhet inom försvarsmateriel- och forskningsområdet samt åtgärder för att främja den svenska försvarsindustrins exportverksamhet. Anslaget får också användas för att finansiera viss myndighetsförvaltning som inte kan täckas med avgifter. Anslaget får även finansiera forskning avseende skydd mot kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära stridsmedel (CBRN) samt forskning och analysstöd för regeringens behov och till stöd för totalförsvaret. Anslaget får vidare finansiera forskning med inriktning mot Polismyndighetens och Säkerhetspolisens verksamhetsområden. Anslaget får även användas för att lämna stöd till Ukraina.

1:10 Nämnder m.m.

Anslaget får användas för att finansiera den verksamhet som bedrivs av vissa mindre nämnder samt bidrag till exempelvis Svenska Röda Korset och Centralförbundet Folk och Försvar.

1:11 Försvarets materielverk

Anslaget får användas för Försvarets materielverks förvaltningsutgifter. Vidare får anslaget användas för myndighetens samhällsinvesteringar. Anslaget får även användas till utgifter för Sveriges certifieringsorgan för it-säkerhet (CSEC) samt signatärskapet för Common Criteria Recognition Arrangement (CCRA).

1:12 Försvarsunderrättelsedomstolen

Anslaget får användas för att finansiera den verksamhet som Försvarsunderrättelsedomstolen bedriver med att pröva frågor om tillstånd till

signalspaning enligt lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet.

1:13 Myndigheten för totalförsvarsanalys

Anslaget får användas för Myndigheten för totalförsvarsanalys förvaltningsutgifter.

1:14 Stöd till Ukraina

Anslaget får användas för utgifter för direkt stöd till Ukraina i form av ekonomiska bidrag för att stödja Ukrainas försvarsförmåga. Anslaget får även användas för utgifter för infrianden av exportkreditgarantier för försvarsexport till den ukrainska staten.

Investeringsplan för vidmakthållande av försvarsmateriel

Miljoner kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029	Beräknat 2030	Beräknat 2031–2037*
Befintliga investeringar	24 715	26 128	32 058	35 790	39 278	45 436	46 577	384 314
Arméstridskrafter	4 158	4 512	5 696	5 551	6 134	6 161	6 524	52 455
Marinstridskrafter	3 528	3 394	3 232	3 405	3 687	3 840	4 078	34 927
Flygstridskrafter	5 667	5 477	5 376	6 265	6 702	6 938	7 290	55 333
Operativ ledning	5 158	5 794	5 898	6 212	6 764	7 078	7 365	67 220
Logistik	2 527	4 897	5 013	5 157	5 376	5 614	5 960	49 963
Stödfunktioner	3 678	2 053	2 093	2 438	2 888	3 124	3 425	31 162
Förstärkning för senare fördelning			4 750	6 762	7 727	12 681	11 935	93 254
<i>varav anläggningsstillgångar</i>	<i>4 605</i>	<i>5 748</i>	<i>6 008</i>	<i>6 386</i>	<i>6 941</i>	<i>9 996</i>	<i>10 247</i>	<i>84 549</i>
Finansiering	24 715	26 128	32 058	35 790	39 278	45 436	46 577	384 314
<i>varav anslaget 1:1</i>	<i>22 397</i>	<i>23 728</i>	<i>29 258</i>	<i>32 490</i>	<i>35 778</i>	<i>41 786</i>	<i>42 727</i>	<i>355 814</i>
<i>Förbandsverksamhet och beredskap</i>								
<i>varav övrig finansiering</i>	<i>2 318</i>	<i>2 400</i>	<i>2 800</i>	<i>3 300</i>	<i>3 500</i>	<i>3 650</i>	<i>3 850</i>	<i>28 500</i>

*Årtalen är korrigerade i enlighet med uppgifter i e-post från Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) den 11 november 2025.

Investeringsplan för anskaffning och utveckling av försvarsmateriel*Miljoner kronor*

	Utfall 2024	Prognos 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029	Beräknat 2030	Beräknat 2031–2037*
Nya investeringar	52 142	61 691	73 868	84 247	90 182	86 115	88 678	676 782
Arméstridskrafter	15 208	21 953	23 734	26 294	29 123	31 492	33 100	236 134
Marinstridskrafter	5 567	7 862	7 789	9 836	8 377	8 769	10 796	94 014
Flygstridskrafter	21 204	18 131	15 345	18 491	24 456	16 947	17 581	124 746
Operativ ledning	2 880	3 562	3 019	3 113	3 024	4 263	3 654	51 107
Logistik	2 641	5 998	5 210	5 573	7 110	6 340	4 771	36 343
Stödfunktioner	4 642	4 185	4 021	4 178	5 365	5 623	6 841	41 184
Läglighetsköp			10 000	10 000	5 000			
Förstärkning för senare fördelning			4 750	6 762	7 727	12 681	11 935	93 254
<i>varav anläggningstillgångar</i>	<i>44 223</i>	<i>47 190</i>	<i>51 094</i>	<i>53 988</i>	<i>61 964</i>	<i>58 747</i>	<i>61 394</i>	<i>541 426</i>
Finansiering	52 142	61 691	73 868	84 247	90 182	86 115	88 678	676 782
<i>varav anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar</i>	<i>50 741</i>	<i>59 559</i>	<i>71 192</i>	<i>81 562</i>	<i>88 211</i>	<i>84 175</i>	<i>86 716</i>	<i>661 877</i>
<i>varav anslaget 1:11 Försvarets materielverk</i>	<i>1 401</i>	<i>1 632</i>	<i>1 825</i>	<i>1 886</i>	<i>1 905</i>	<i>1 940</i>	<i>1 962</i>	<i>14 905</i>
<i>varav övrig finansiering</i>		<i>500</i>	<i>851</i>	<i>799</i>	<i>66</i>			

*Årtalen är korrigerade i enlighet med uppgifter i e-post från Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) den 11 november 2025.

Civilt försvar och samhällets krisberedskap

Riksdagen har beslutat (prop. 2024/25:34, bet. 2024/25:FöU2, rskr. 2024/25:114) att målet för det civila försvaret ska vara att ha förmåga att

- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna
- inom ramen för Natos kollektiva försvar och uppgifter i övrigt, bidra till det militära försvarets förmåga
- skydda civilbefolkningen
- upprätthålla försvarsviljan och samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar.

Riksdagens mål för skydd mot olyckor är enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor att i hela landet ge människors liv, hälsa, egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor. (Riksdagen beslutar inte om några mål för krisberedskapen.) Den politiska inriktning som regeringen avser att arbeta utifrån redovisas närmare i budgetpropositionen (utg.omr. 6 avsnitt 5.5). I budgetpropositionen redovisar regeringen även vilka myndigheter som ingår i området civilt försvar och samhällets krisberedskap:

- Kustbevakningen
- Myndigheten för psykologiskt försvar
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (förslag till nytt namn är Myndigheten för civilt försvar)
- Statens haverikommission
- Nationellt cybersäkerhetscenter (NCSC).

Området omfattar också ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal.

Inom området Civilt försvar lämnar regeringen förslag om en investeringsplan och ett bemyndigande för att under 2026 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose att regeringen ska kunna besluta att Myndigheten för civilt försvar får ta upp lån för samhällsinvesteringar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 1 200 000 000 kronor. I budgetpropositionen uppges att det främst är infrastrukturen kopplad till kommunikationssystemet Rakel som genererar behov av lån och samhällsinvesteringar. Under perioden 2026–2028 kommer vissa investeringar att behöva göras i detta system. Vidare behöver befintliga investeringar i beredskapstillgångar vidmakthållas.

2:1 Kustbevakningen

Anslaget får användas för Kustbevakningens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för att lämna stöd till Ukraina.

2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor

Anslaget får användas för att finansiera ersättning till kommuner för åtgärder som vidtas för att förebygga jordskred och andra naturolyckor. Anslaget får även användas för finansiering av vissa åtgärder för att stärka samhällets förmåga att bedöma och hantera översvänningsrisker.

Regeringen föreslår ett bemyndigande om att under 2026 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 750 000 000 kronor 2027–2032.

2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.

Anslaget får användas för att, i enlighet med lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, finansiera vissa ersättningar till följd av uppkomna kostnader vid genomförda räddningsinsatser och finansiera insatser för att bekämpa olja m.m. till sjöss. Anslaget får även användas för att finansiera vissa kostnader för stöd från andra länder till Sverige avseende räddningstjänst eller för beredskapsåtgärder för sådant stöd. Anslaget får också användas för bidrag för skogsbrandsbevakning.

2:4 Krisberedskap

Anslaget får användas för att finansiera åtgärder som stärker samhällets samlade beredskap och förmåga att hantera allvarliga kriser och deras konsekvenser. Anslaget får också i viss utsträckning finansiera åtgärder för att kunna ge stöd till och ta emot stöd från andra länder vid en allvarlig kris eller inför en möjlig allvarlig kris. Anslaget får även i viss utsträckning finansiera åtgärder som syftar till att skapa eller vidmakthålla förmågan till höjd beredskap för det civila försvaret. Anslaget får även i viss utsträckning användas för att finansiera offentliga aktörers kostnader i samband med extraordinära händelser.

Regeringen föreslår ett bemyndigande om att under 2026 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 146 000 000 kronor 2027–2032.

2:5 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal

Anslaget får användas för att finansiera ersättning från staten till SOS Alarm Sverige AB enligt avtal.

2:6 Myndigheten för civilt försvar

Anslaget får användas för att finansiera Myndigheten för civilt försvars förvaltningsutgifter. Anslaget får finansiera verksamhet avseende skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar samt beredskap och indirekta kostnader för internationella räddnings- och katastrofinsatser samt andra internationella insatser inom ramen för EU-samarbetet och Nato/PFF. Vidare får anslaget finansiera verksamhet för att upprätthålla beredskap samt indirekta kostnader beträffande Myndigheten för civilt försvars förmåga att stödja utlandsmyndigheter och nödställda i en situation då många svenska medborgare eller

personer med hemvist i Sverige drabbas till följd av allvarlig olycka eller katastrof i utlandet. Anslaget får även användas för bidrag till främjande av den enskilda människans förmåga. Anslaget får även finansiera utbildningsverksamhet inom området. Anslaget får även finansiera verksamhet med anledning av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Anslaget får även finansiera den verksamhet som Myndigheten för civilt försvar genomför inom områdena massmediernas beredskap, kunskapsspridning och information om säkerhetspolitik, information om försvar, samhällets krisberedskap och totalförsvar samt opinionsundersökningar. Anslaget får även finansiera drift och vidmakthållande av vissa reservfunktioner inom etermedia.

2:7 Statens haverikommission

Anslaget får användas för att finansiera Statens haverikommissionens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för myndighetens verksamhet med undersökningar enligt lagen (1990:712) om undersökning av olyckor och samverkan med berörda myndigheter i deras olycksförebyggande verksamhet.

2:8 Myndigheten för psykologiskt försvar

Anslaget får användas för Myndigheten för psykologiskt försvars förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för att lämna stöd till Ukraina.

2:9 Rakel Generation 2

Anslaget får användas för utgifter för att finansiera förberedelser samt drifts- och investeringskostnader avseende Rakel Generation 2.

Regeringen föreslår ett bemyndigande om att under 2026 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 925 000 000 kronor 2027–2032.

Strålsäkerhet

Målet för strålsäkerhetsområdet ska vara att kärnteknisk verksamhet och annan verksamhet med strålning bedrivs strålsäkert samt att det finns beredskap för olyckor och utsläpp av radioaktiva ämnen för att skydda människors hälsa och miljön mot skadlig verkan av strålning. Den myndighet som omfattas av området strålsäkerhet inom utgiftsområde 6 är Strålsäkerhetsmyndigheten.

3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten

Anslaget får användas för Strålsäkerhetsmyndighetens förvaltningsutgifter. Anslaget får användas för utgifter för grundläggande och tillämpad forskning för att utveckla nationell kompetens inom myndighetens verksamhetsområde och för att stödja och utveckla myndighetens tillsyn. Anslaget får även användas för statsbidrag till Internationella strålskyddskommissionen (ICPR). Anslaget får också användas för bidrag till andra myndigheter som bidrar till arbetet med att utveckla regelverk m.m. för ny kärnkraft.

Regeringen föreslår ett bemyndigande om att under 2026 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 300 000 000 kronor 2027–2032.

Investeringsplan för Myndigheten för civilt försvar

Miljoner kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Summa 2026–28
Anskaffning och utveckling av nya investeringar	366	243	205	262	233	700
Rakel och Rakel Generation 2	306	107	65	45	16	126
RUHB	61	136	140	217	217	574
<i>varav investeringar i anläggningstillgångar</i>	<i>366</i>	<i>243</i>	<i>205</i>	<i>262</i>	<i>233</i>	<i>700</i>
– maskiner, inventarier och installationer	306	107	65	45	16	126
– beredskapstillgångar	61	136	140	217	217	574
Finansiering av anskaffning och utveckling	366	243	205	262	233	700
Anslaget 2:4 Krisberedskap	61	136	140	217	217	574
Låneram för samhällsinvesteringar (lån i Riksgäldskontoret)	154	107	65	45	16	126
Övrig finansiering	152					
Vidmakthållande av befintliga investeringar	51	171	129	175	207	511
Beredskapstillgångar	51	171	129	175	207	511
<i>varav investeringar i anläggningstillgångar</i>	<i>51</i>	<i>171</i>	<i>129</i>	<i>175</i>	<i>207</i>	<i>511</i>
– beredskapstillgångar	51	171	129	175	207	511
Finansiering vidmakthållande	51	171	129	175	207	511
Anslaget 2:4 Krisberedskap	39	64	59	105	137	301
Låneram för samhällsinvesteringar (lån i Riksgäldskontoret)	11	107	70	70	70	210
Totala utgifter för anskaffning, utveckling och vidmakthållande av investeringar	417	413	334	437	440	1 211
Totalt varav investeringar i anläggningstillgångar	417	413	334	437	440	1 211

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:3605 av Mikael Larsson m.fl. (C) konstateras det att viktiga och stora satsningar på försvaret kommer att göras de kommande åren. Den uppgörelse som gjorts mellan riksdagens partier är viktig, men motionärerna anser att fler satsningar behövs på sikt och ser behov av en långsiktig finansiering för ett starkare totalförsvaret. Motionärerna föreslår därför att riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2026 inom utgiftsområde 6 enligt Centerpartiets förslag i bilaga 2. Förslaget är att inrätta ett cyberhemvärn, genom att öka anslaget 1:1 med 15 miljoner årligen 2026–2028. Motionärerna konstaterar att regeringen minskar anslaget 1:14 Stöd till Ukraina för att finansiera tvångsinlösen av vissa vapen i Sverige, vilket de avvisar. Anslaget 1:14 Stöd till Ukraina ökas därför med 275 miljoner kronor 2026. Sveriges stöd till Ukraina måste fortsatt vara prioriterat. Det är bra att regeringen skapar en särskild fond för stödet till Ukraina, men tyvärr bedöms den inte som tillräcklig. Motionärerna vill se en särskild Ukrainafond på en procent av BNP per år utanför den ordinarie statsbudgeten som i sin helhet är omedelbart tillgänglig. Den lösning som regeringen valt bedöms riskera att nödvändigt stöd till Ukraina i praktiken skjuts på framtiden. Med en ökad ambition bedömer motionärerna att det blir möjligt att skicka Jas till Ukraina för att stärka luftförsvaret.

Motionärerna avvisar dessutom regeringens paket för genomförande av kärnkraftsprövningsutredningens förslag, vilket minskar anslaget 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten med 108 miljoner kronor 2026, 165 miljoner kronor 2027 och 215 miljoner kronor 2028.

Motionärerna anser att såväl det militära som det civila försvaret och samhällets krisberedskap i stort behöver ges mer uppmärksamhet, då detta är helt avgörande för totalförvarsplaneringen och för Sveriges säkerhet. Trots att medel tillförs menar de att mycket arbete ännu återstår. Även om säkerhetspolitiken tar mycket av utrymmet i debatten just nu kommer Sverige och Europa också i framtiden att drabbas av andra typer av kriser. Sverige behöver stå rustat också för att klara denna typ av utmaningar. Både vad gäller krisberedskap och civilt försvar spelar kommuner och regioner en viktig roll och det är avgörande att de kan få rätt förutsättningar att utföra sitt viktiga arbete inom dessa områden. Det innebär enligt motionärerna att försvarets behov och Sveriges säkerhet berörs av mer än bara den enskilda försvarsbudgeten. Andra åtgärder, exempelvis för infrastrukturen, kommer också att vara av stor betydelse.

Tyvärr har förmågetillväxten påverkats negativt av kriget i Ukraina med personalbrist, ökade krav på beredskap, men också av ett uppdämt behov av reparationer och behov av reservdelar. Personalen är Försvarsmaktens viktigaste resurs i utvecklingen av försvarsförmågan. Svensk försvarsförmåga ska utvecklas så att hela landet kan försvaras genom ökad tillgänglighet och förbättrad operativ förmåga, genom omedelbart gripbara krigsförband. Förmågan att samtidigt kunna mobilisera krigsorganisationen i händelse av höjd beredskap, enskilt eller tillsammans med allierade, är prioriterad. Att

arméns förmågeutveckling fortsätter och prioriteras är av stor vikt, men även förmågan att försvara svenskt territorium till sjöss, enskilt under svensk ledning eller under ledning av allierade. Förmågan till sjökontroll för att hålla sjövägarna öppna ska utvecklas både på västsidan med Göteborgs hamn och i Östersjön. Sverige ska också kunna försvaras i luften genom att svensk luftförsvarsförmåga utvecklas i ett bredare perspektiv än Jas Gripen. Uthållighet i krigsorganisationen skapas också genom en ändamålsenlig logistik eftersom det är en förutsättning för att kunna verka i fred, kris och krig och för ett effektivt världsstöd.

Enligt motionärerna behöver också cybersäkerheten stärkas ytterligare inom Försvarsmakten och resten av samhället, både på bredden och i spetsen. Det civila försvarets behov ska vara dimensionerande för beredskapsplaneringen. Motionärerna ser tydliga behov av att stärka cybersäkerheten, av investeringar för att skydda samhällsviktig infrastruktur lokalt, regionalt och nationellt.

Enligt motionen behöver Sverige bygga motståndskraft i grunden och dra nytta av de gröna näringarna för att stärka förnödenhetsförsörjningen, minska beroendet av utländsk olja och gas och öka lagerhållning av livsmedel och insatsvaror. Detsamma gäller motståndskraften i övrigt för företagen inom de gröna näringarna så att de kan fortsätta verka även i kris och krig. När ökade krav ställs på kommuner och regioner behöver finansieringsprincipen fortsatt få genomslag. Kommuners och regioners beredskap och skydd för samhällsviktig verksamhet utgör grunden för motståndskraften i vårt lands civila försvar. Inom energisektorn finns det därför enligt motionärerna en stor och befogad oro för hotbilden mot energiinfrastrukturen i Sverige och avsaknaden av förmågor att stå emot dessa. Störningar i energisektorn i Sverige kan dessutom ge kaskadeffekter i Europa, då Sverige är en avgörande leverantör till kontinenten. Därför är Sveriges energisektor i ett särskilt utsatt läge. I det pågående kriget i Ukraina har Ryssland vid upprepade tillfällen genomfört såväl cyberattacker som fysiska attacker mot energisektorn. Diskrepansen mellan hotbild och förmågor är alltför stor. För att minska diskrepansen vill motionärerna se en robust kommunal energiförsörjning där kommunerna får bättre förutsättningar, mer pengar och stöd och mindre byråkrati.

I kommittémotion 2025/26:3521 av Emma Berginger m.fl. (MP) föreslår motionärerna att riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2026 inom utgiftsområde 6 enligt Miljöpartiets förslag i bilaga 2. I motionen konstateras det att Sverige har behövt anpassa säkerhets- och försvarspolitiken efter det allvarliga politiska läget med ett fullskaligt invasionskrig i Europa och även fortsätter att stötta Ukraina långsiktigt. Motionärerna har ställt sig bakom huvudinriktningen i proposition 2024/25:34 Totalförsvaret 2025–2030 och, tillsammans med övriga riksdagspartier, ställt sig bakom en kompletterande överenskommelse om det finanspolitiska ramverket och utbyggnaden av totalförsvaret. Överenskommelsen innebär att man inför en totalförsvarsfond vid sidan av balansmålet som skapar ett ekonomiskt utrymme på upp till 300 miljarder kronor för en snabb utbyggnad av totalförsvaret. En viktig del för

motionärerna är att upp till 50 miljarder kronor frigörs för investeringar i civilt försvar och att stärka den civila beredskapen. Motionärerna vill värna en bred enighet inom försvarspolitiken. Inför en historiskt stor upprustning vill de understryka att det är viktigt att den går till på ett sätt som snabbt ger ökad försvarsförmåga samtidigt som den sker på ett resurseffektivt sätt. Även om snabba åtgärder efterfrågas, måste beslut vara genomtänkta och leda till att Sveriges försvarsförmåga säkras både nu och på sikt – en långsiktigt hållbar försvarsuppbyggnad.

När det gäller den del där motionärernas anslagsförslag avviker från regeringens konstaterar de att Ulf Kristersson under valrörelsen 2022 talade om att ny kärnkraft skulle byggas utan statliga stöd och att regeringen nu i budgetpropositionen för 2026 vill bemyndigas att ingå ekonomiska åtaganden om 440 miljarder genom statliga lån och 400 miljarder genom 40-åriga prissäkringsavtal för ny kärnkraft. Samtidigt anför motionärerna att det saknas nödvändiga riskbedömningar med kärnkraft under såväl krig som vid ett allt allvarligare hybridhot under fredstid. Regeringens mycket omfattande statliga stöd är avsett att täcka kostnaderna för att bygga 2500 MW ny kärnkraft, motsvarande drygt sex procent av regeringens planeringsmål för 2045. I motionen bedöms att motsvarande el och effekt från förnybar energi och grön baskraft kan byggas till en bråkdel av kostnaden. Forskare och myndigheter har varnat för att regeringens omfattande statliga stöd till ny kärnkraft riskerar att tränga undan investeringar i annan fossilfri elproduktion – både i effekthöjningar och livstidsförlängningar av befintlig elproduktion och i ny förnybar elproduktion. Enligt motionärerna ökar det statliga kärnkraftsstödet därmed risken för elbrist i närtid, bromsar elektrifieringen och ökar dessutom risken för Sveriges civilbefolkning och miljö i händelse av krig. Motionärerna står bakom Miljöpartiets förslag att avslå den av regeringen föreslagna bemyndiganderamen för statliga lån om 440 miljarder kronor samt bemyndiganderamen för prissäkringsavtal om 400 miljarder. De avvisar vidare regeringens anslag för subvention av förväntade kostnader för lån till nya kärnkraftsreaktorer samt för differenskontrakt för nya reaktorer. Därmed avvisar de både medel till genomförande av kärnkraftsprövningsutredningen och de satsningar som görs på tillståndsprocesser specifikt öronmärkta för kärnkraft. Det handlar om totalt 212 miljoner kronor för 2026, 280 miljoner för 2027 samt 430 miljoner för 2028. Inom ramen för utgiftsområde 6 innebär det att de föreslår en sänkning av anslaget 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten med de 108 miljoner kronor som regeringen avsatt för mottagande, prövning och granskning av nya kärntekniska anläggningar under 2026 och med 165 miljoner kronor 2027 samt 215 miljoner kronor 2028.

I motion 2025/26:1661 av Emma Ahlström Köster m.fl. (M) anför motionärerna att det finns vissa möjligheter till statligt stöd via MSB när det gäller erosion men att erosion orsakad av havet undantas. Kommunerna tvingas dessutom betala för den sand som de återför till stränderna vilket de anser vara orimligt. Motionärerna föreslår att stranderosion orsakad av havet

omfattas av det statliga ansvaret för naturolyckor och att regeringen ser över om stödet från MSB bör utvidgas (yrkande 1).

I motion 2025/26:3724 av Daniel Riazat (-) föreslår motionären att beslutet om att satsa 300 miljarder kronor på upprustning upphävs (yrkande 4) och att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i väntan på utträde ur Nato bör sluta följa Natos krav på försvarsbudgetar som motsvarar 5 procent av BNP och tillkännager detta för regeringen (yrkande 5).

Utskottets ställningstagande

Anslagen för 2026

Utskottet kan konstatera att Sverige för närvarande genomför den största upprustningen av svenskt försvar sedan kalla krigets slut. Den regelbaserade världsordningen är satt under press och omvärlden präglas av instabilitet och oförutsägbarhet. Läget kan snabbt försämrats ytterligare med allvarliga konsekvenser för Sveriges och Europas säkerhet, varför utskottet vill understryka att upprustningen av totalförsvaret behöver fortsätta i ännu snabbare takt och förmågan behöver stärkas. Inriktningen av försvaret bygger på det försvarsbeslut som togs av Sveriges riksdag den 17 december 2024. I juni träffades dessutom en bred överenskommelse mellan alla riksdagens partier om att göra en historisk utbyggnad av försvaret för att nå Natos nya mål. Målen innebär att 3,5 procent av BNP ska läggas på militärt försvar och att 1,5 procent av BNP ska gå till försvarsrelaterade investeringar. För att Sverige ska ha en trovärdig avskräckningsförmåga och ett totalförsvar som kan möta krigets krav krävs ett starkt, motståndskraftigt och uthålligt militärt och civilt försvar. Med det anförda avstyrker utskottet budgetförslagen i motionerna 2025/26:3521 av Emma Berginger m.fl. (MP) och 2025/26:3605 av Mikael Larsson m.fl. (C) och tillstyrker regeringens förslag till anslag för budgetåret 2026 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap.

Den breda politiska överenskommelsen utgör en grund för resursökningar under 2026 och kommande år. Utskottet delar regeringens bild av att alla försvarsgrenar behöver stärkas, att den krigsorganisation som riksdagen beslutat om måste växa och ny materiel tillföras. Som regeringen framhållit måste krigsdugligheten i organisationen öka för att den ska kunna bedriva väpnad strid uthålligt mot en kvalificerad motståndare. Målet är personellt och materiellt uppfyllda krigsförband som är samövade. I sin resultatredovisning till riksdagen bör regeringen beskriva hur det arbetet fortskrider. Exempelvis noterar utskottet med viss oro att det finns vissa utmaningar inom personalförsörjningen som måste åtgärdas om krigsorganisationen ska kunna fortsätta att växa. Utskottet förutsätter att regeringen redovisar resultatet av de åtgärder som vidtas för att uppnå en tillräcklig redundans i personalförsörjningen av krigsförbanden.

Utskottet vill understryka att förmågan inom det civila försvaret måste stärkas skyndsamt och takten i förmågeuppyggnaden fortsätta att öka. Att värna civilbefolkningen är en central uppgift för det civila försvaret och

avgörande för vår samlade försvarsvilja och motståndskraft. Utskottet noterar att arbetet när det gäller skydd mot olyckor och åtgärder inom befolkningskydd fortsättningsvis kommer att bedrivas inom en egen del av Myndigheten för civilt försvar med en av regeringen utsedd chef och ser skäl att fortsatt följa hur arbetet utvecklas.

Utskottet delar regeringens bedömning att Sveriges samlade förmåga att identifiera, förvarna om, motstå och bemöta hybridhot i olika former behöver utvecklas och stärkas. Det förutsätter dels en förbättrad lägesuppfattning samt lednings- och beslutsförmåga, dels en förbättrad samverkan mellan olika sektorer och beslutsnivåer i samhället och mellan offentlig och privat sektor samt utvecklade internationella samarbeten. Utskottet vill dessutom understryka att en väl fungerande försvarsunderrättelseverksamhet och ökad förmåga att hantera antagonistiska hot utgör en viktig del i detta. Utskottet ser det som positivt att regeringen genom cybersäkerhetsstrategin lägger om Sveriges arbete på området för att ge en tydlig inriktning för att höja Sveriges förmåga att förebygga, upptäcka och hantera cyberhot och it-incidenter. Utskottet välkomnar vidare regeringens inriktning om att Sverige ska vara en aktiv och ansvarstagande partner på den internationella rymdarenan och bidra till den gemensamma säkerheten.

När det gäller Sveriges stöd till Ukraina lägger utskottet stor vikt vid att stödet är uthålligt och långsiktigt. Utskottet anser att den s.k. Ukrainaramen både bidrar till förutsägbarhet och effektivitet och är en viktig politisk signal till omvärlden.

Utskottet delar regeringens bedömning att helheten i materieförsörjningen och försvarsindustrin måste utvecklas. Försvarsindustrin är en viktig del av Sveriges försvarsförmåga och i betänkandet Försvarsindustristrategi för ett starkare Sverige (2025/26:FöU3) underströk utskottet vikten av att riksdagen ges möjligheter att följa upp de åtgärder som regeringen vidtar inom ramen för genomförandet av strategin. När det gäller materieförsörjning noterar utskottet att regeringen föreslår att möjligheten att utnyttja bemyndigandet för läglighetsköp förlängs t.o.m. 2026. Utskottet ser positivt på förslaget om läglighetsköp och vill understryka vikten av att riksdagen får en redovisning av utfallet och hur var och en av våra försvarsgrenar stärks genom dessa investeringar.

Utskottet välkomnar inriktningen att Sverige ska ha en robust beredskap i hela hotskalan. Förmågan att förebygga, motstå och hantera kriser och olyckor utgör en bottenplatta för samhällets motståndskraft, och främjar en hög försvarsvilja. Kommuner och regioner är centrala för att förebygga, motstå och hantera händelser, såväl vid fredstida förhållanden som i händelse av krigshandlingar på svenskt territorium. Det är positivt att den ekonomiska planeringsramen utökas för det civila försvaret med ytterligare medel inom flera viktiga områden. Utökningen av planeringsramen är betydande genom kombinationen av nya medel för generella förstärkningar och medel för investeringar inom fysisk infrastruktur och försörjningsberedskap som härrör från den blocköverskridande överenskommelsen. Utskottet sätter stort värde

på att regeringen lämnar en samlad redovisning av satsningarna för att stärka det civila försvaret, men vill samtidigt understryka att det även är viktigt att riksdagen ska kunna få en samlad beskrivning av resultaten som dessa stora satsningar utmynnar i. Utskottet vill därför särskilt hänvisa till de iakttagelser som utskottet gör i fråga om resultatredovisningen av det civila försvaret och som redovisas på s. 15-17 i betänkandet.

När det gäller motionen om stranderosion orsakad av havet kan utskottet konstatera att varken de anslagsändamål som riksdagen anger för anslaget 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor eller regeringens villkor för att finansiera ersättning till kommuner för åtgärder som vidtas för att förebygga exempelvis jordskred exkluderar erosion som orsakas av havet. Utskottet vill understryka att kommunerna är centrala i det förebyggande arbetet. De ca 507 miljoner kronor som kan betalas ut under 2025 fördelas i enlighet med de villkor regeringen anger i förordningen (2022:1395) om statsbidrag till kommuner för förebyggande åtgärder mot naturolyckor. Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) redovisar att ansökningarna totalt motsvarar ca 2,6 miljarder kronor. Enligt förordningen ska de åtgärder prioriteras som bedöms ha bäst förutsättningar att på ett varaktigt sätt uppfylla syftet med stödet. Utskottet kan konstatera att varaktighet utgör en prioriteringsgrund för stödet i dag. Utskottet ser inga skäl att vidta några åtgärder och avstyrker därför yrkande 1 i motion 2025/26:1661 av Emma Ahlström Köster m.fl. (M).

När det gäller strålsäkerhetsarbetet kan det kopplas till flera politikområden som t.ex. klimat och miljö, näringsliv, energi, hälso- och sjukvård, civilt försvar och krisberedskap, och det syftar till att dra så stor nytta som möjligt av kärnteknik och verksamhet med strålning utan att människor och miljön utsätts för oacceptabla risker. Utskottet välkomnar regeringens inriktning att bygga ut den svenska kärnkraften för att åstadkomma en robust och stabil elförsörjning och kan konstatera att det innebär mer arbete och nya uppgifter för Strålsäkerhetsmyndigheten. Det är därför viktigt att Strålsäkerhetsmyndigheten arbetar för att bygga upp kompetens och förbereder sig för att kunna hantera ansökningar om nya reaktorer, t.ex. genom kunskapshöjande dialoger med aktörer som kan vara intresserade av att bygga kärnkraftsreaktorer i Sverige. Utskottet delar regeringens bedömning att en säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall är en viktig förutsättning för strålsäker kärnkraft. Arbetet med att finansiera, anpassa och utveckla regelverket för omhändertagande av det använda kärnbränslet och avfallet från de nya reaktorerna är av stor vikt. Utskottet ser positivt på att regeringen även fortsätter arbetet med att utveckla formerna för omhändertagande av övrigt radioaktivt avfall. Arbetet med civilt försvar inom strålsäkerhetsområdet, bl.a. genom ett starkt skydd för civilbefolkningen samt en utvecklad energiberedskap, är särskilt relevant i ljuset av utvecklingen i Ukraina där kärnkraftverk hamnat i stridszonen, vilket är något som utskottet ser skäl att följa. Utskottet delar regeringens bedömning att driften av kärnkraftverken behöver fungera även i tid av kris och under höjd beredskap.

Utskottet välkomnar därför det regeringsuppdrag som gäller förutsättningarna för drift av kärnkraftverk under höjd beredskap. Eftersom Ryssland återkommande hotar att använda kärnvapen är det dessutom viktigt att Strålsäkerhetsmyndigheten fortsätter att bygga kapacitet för att stärka Sveriges civila försvar och förmågan att hantera radiologiska nödsituationer och stödja Försvarsmakten och andra myndigheter med exempelvis expertis kopplad till mätning av radioaktiva ämnen.

Beställningsbemyndiganden

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om beställningsbemyndiganden att under 2026 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som regeringen föreslår. Det innebär att riksdagen bör bifalla proposition 2025/26:1 utgiftsområde 6 punkt 10 och avslå yrkandena 4 och 5 i motion 2025/26:3724 av Daniel Riazat (-). Eftersom regeringen bemyndigas att ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst ca 341 miljarder kronor vill utskottet även påminna om vad utskottet anförde i sitt yttrande till finansutskottet om vikten av att upprustningen av försvaret sker i linje med Europeiska rådets slutsatser från den 6 mars 2025 samtidigt som inte medelfristig skuldhållbarhet bör äventyras (ytr. 2025/26:FöU2y). En viktig del i detta är att regeringen avser att ta fram en plan för hur återgången till ett finansiellt sparande i balans i den offentliga sektorn ska se ut med utgångspunkt i en ny bedömning av det säkerhetspolitiska läget.

Investeringsplaner

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner investeringsplanerna för vidmakthållande av försvarsmateriel och för anskaffning av försvarsmateriel med de två korrigeringar som framgår i fotnoterna. Utskottet föreslår vidare att riksdagen även godkänner investeringsplanen för krisberedskap som en riktlinje för de samhällsinvesteringar som Myndigheten för civilt försvar gör. Därmed bör riksdagen bifalla proposition 2025/26:1 utgiftsområde 6 punkterna 2, 3 och 8.

Utskottet välkomnar att regeringen redovisar en uppföljning av investeringsplanerna där avvikelser framgår i förhållande till de riktlinjebeslut som riksdagen fattat för materielinvesteringarna och hur de fördelar sig på försvarsgrenar eller motsvarande objektsgrupper. Utskottet kan konstatera att avvikelserna från budgeterade nivåer är kraftiga för vissa objektsgrupper, exempelvis motsvarar utfallet för flygstridskrafter 126 procent av den beslutade inriktningen och för logistikfunktionerna motsvarar det endast 67 procent. Utskottet vill påminna om behovet av att få regeringens bedömning av de operativa konsekvenserna av större avvikelser. Riksdagen kan genom en sådan redovisning följa arbetet med att åstadkomma en balans mellan stridskrafterna och mellan verkans- och stödförband. Utskottet konstaterar

vidare att regeringen inte har redovisat någon objektsindelad inriktning för de s.k. läglighetsköpen, men det bör rimligen vara viktigt att kunna beskriva om dessa förstärker avvikelser från den beslutade inriktningen eller kompenserar för större avvikelser som annars skulle kunna uppstå och kunna ge mer betydande operativa konsekvenser.

Krediter i Riksgäldskontoret

Utskottet tillstyrker förslaget att bemyndiga regeringen att för 2026 utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden som uppgår till högst 70 000 000 000 kronor samt att bemyndiga regeringen att för 2026 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Försvarets materielverks behov av rörelsekapital som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 37 000 000 000 kronor. Utskottet tillstyrker vidare förslaget att bemyndiga regeringen att för 2026 besluta att Myndigheten för civilt försvar får ta upp lån i Riksgäldskontoret för samhällsinvesteringar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 1 200 000 000 kronor.

Bemyndigande om upplåtelse av Archersystemet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att ingå avtal med Lettland om upplåtelse av upp till 4 av Försvarsmaktens befintliga Archersystem och försäljning av 18 nytillverkade Archersystem.

Bakgrund och tidigare behandling

Riksdagen har vid upprepade tillfällen bemyndigat regeringen att fatta beslut om att skänka försvarsmateriel till bl.a. Ukraina. Enligt 8 kap. 6 § budgetlagen (2011:203) får regeringen besluta om överlåtelse av lös egendom om egendomen inte längre behövs för statens verksamhet eller har blivit obrukbar eller om den inte har anskaffats med statens medel. Den försvarsmateriel som skänkts till Ukraina behövs i likhet med artillerisystemet Archer för statens verksamhet. För att regeringen ska kunna upplåta materiel till Lettland krävs därför riksdagens godkännande.

Under 2016 bemyndigade riksdagen regeringen att fatta beslut om att anskaffa 24 stycken haubitspjäser av artillerisystemet Archer samt att avyttra den andel av pjäserna som inte behövdes utifrån de operativa kraven (prop. 2016/17:2, bet. 2016/17:FiU11, rskr. 2016/17:53).

Genom Extra ändringsbudgetför 2023 – Försvarsmateriel till Ukraina (prop. 2022/23:92, bet. 2022/23:FiU38, rskr. 2022/23:150 och 2022/23:151) bemyndigade riksdagen regeringen att under 2023 för anslaget 1:3 inom

utgiftsområde 6 skänka försvarsmateriel till Ukraina i form av bl.a. artilleripjäser av typ Archer som kunde avvaras av Försvarsmakten under en begränsad tid. Dessutom bemyndigades regeringen att under 2023 besluta om försäljning av högst 14 artilleripjäser av typ Archer till Storbritannien.

Riksdagen hade dessförinnan bemyndigat regeringen att under 2022 besluta om att överlåta försvarsmateriel i form av ännu inte förbandssatta artilleripjäser av systemet Archer för att möjliggöra en vidareförsäljning till USA. Att Försvarsmakten skulle få disponera försäljningsintäkter eller motsvarande för pjäserna utgjorde en del av beslutet (prop. 2021/22:1, bet. 2021/22:FöU1, rskr. 2021/22:94).

Propositionen

Lettland har önskemål om att ingå ett mellanstatligt samarbete med Sverige avseende anskaffning av artillerisystemet Archer. Dels önskar Lettland hyra 4 av Försvarsmaktens befintliga Archersystem, dels önskar Lettland köpa 18 nytillverkade system. En lettisk anskaffning av det svenska artillerisystemet bidrar till att vidmakthålla Sveriges långsiktiga industriella förmåga. Det innebär även stärkta möjligheter till framtida samarbete inom försvarsområdet, både operativt och genom utveckling av Archersystemet. Upplåtelse av 4 av Försvarsmaktens befintliga Archersystem skulle innebära att Lettland och Sverige bildar ett gemensamt förband med Archer-systemen som då bemannas och opereras av svensk och lettisk personal. Förbandet skulle då bli en del av Nato Enhanced Forward Presence i Lettland.

Riksdagen föreslås bemyndiga regeringen att ingå avtal med Lettland om upplåtelse av 4 av Försvarsmaktens befintliga Archersystem samt försäljning av 18 nytillverkade Archersystem. Det innebär att den svenska staten åtar sig att beställa och leverera artillerisystem Archer och därtill hörande övrig verksamhet. Intäkterna från försäljningen ska täcka statens kostnader och bidra till lägre nationella kostnader för Archersystemet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser positivt på att Lettland önskar köpa 18 nytillverkade Archer-system som kan bidra till lägre nationella kostnader för systemet och att våra två länder, som en del av Nato Enhanced Forward Presence, bildar ett gemensamt förband med Archer-systemen. Regeringen bedömer att intäkterna från försäljningen av de 18 nytillverkade Archersystem ska täcka statens kostnader och bidra till lägre nationella kostnader för Archer-systemet, vilket utskottet välkomnar.

I Totalförsvarspropositionen (prop. 2024/25:34) framhöll regeringen att prioriteringen för kommande period är att snabbt bygga militär förmåga och åstadkomma materiellt och personellt uppfyllda och samövade förband som motsvarar omvärldsutvecklingens krav och Sveriges ambition att vara en trovärdig, pålitlig och solidarisk allierad. Samtidigt har regeringen konstaterat

att det materiella tillståndet inom armén är sämre än vad som tidigare varit känt och att utvecklingen i armén bl.a. avser kompletteringsanskaffning av artilleri och raketartilleri. Utskottet delar regeringens syn på det materiella tillståndet inom armén. Utskottet kan konstatera att artilleriförmågan har tillskrivits stor betydelse för Ukraina och ser skäl att följa hur upplåtelsen av Archer och statens åtaganden med därtill hörande övrig verksamhet kan bidra till den prioriterade snabba uppbyggnaden av operativ förmåga när det gäller artilleri och indirekt eld.

Utskottet tillstyrker förslaget att bemyndiga regeringen att ingå avtal med Lettland om upplåtelse av upp till 4 av Försvarsmaktens befintliga Archer-system och att sälja 18 nyttilverkade Archersystem.

Bemyndigande för lokalisering av Försvarsmaktens logistik och andra grundorganisationsfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att lokalisera Försvarsmaktens logistik från Stockholms kommun till Stockholms län och avslår samtliga motioner om andra förändringar av Försvarsmaktens grundorganisation.

Jämför reservationen (S).

Bakgrund och tidigare behandling

Riksdagen beslutar om huvuddelen av Försvarsmaktens grundorganisation, vilket gjordes i det försvarspolitiska inriktningsbeslutet i december 2004 (prop. 2004/05:43, bet. 2004/05:FöU5, rskr. 2004/05:143). Riksdagen beslutade då om grundorganisationens omfattning och förbandens lokalisering. Försvarsmaktens grundorganisation utgörs av de regementen, flottiljer, skolor och centrum m.m. som med en samlingsbeteckning benämns organisationsenheter. Med detta som utgångspunkt reglerar regeringen Försvarsmaktens organisationen i förordningen (2007:1266) med instruktion för Försvarsmakten. Av myndighetens instruktion framgår det vidare att Försvarsmakten själv beslutar om sin organisation i de delar som inte regleras i instruktionen. Riksdagen har bemyndigat regeringen att under perioden 2021–2025 återinrätta Norrlands dragonregemente (K 4) i Arvidsjaur, Älvsborgs amfibieregemente (Amf 4) i Göteborg, Upplands flygflottilj (F 16) i Uppsala, Bergslagens artilleriregemente (A 9) i Kristinehamn, Dalregementet (I 13) i Falun och Västernorrlands regemente (I 21) i Sollefteå, med utbildningsdetachementet i Östersund, som egna organisationsenheter. Regeringen har redovisat att organisationsenheterna kommer att växa successivt under 2020-talet (prop. 2024/25:34).

Det försvarspolitiska inriktningsbeslutet 2015 (prop. 2014/15:109, bet. 2014/15:FöU11, rskr. 2014/15:251) innebar inga förändringar i grundorganisationen. I betänkandet konstaterade utskottet att det värdesätter den samsyn som råder mellan regeringen och Försvarsmakten när det gäller organisationens utformning. Utskottet ansåg vid beredningen av frågorna att det inte fanns skäl att ompröva enskilda delar av den helhet som grundorganisationen utgör och som riksdagen har fattat beslut om. Även när utskottet behandlat frågorna därefter har utskottet framhållit att det inte funnits skäl att ompröva enskilda delar av den grundorganisation som riksdagen har fattat beslut om (bet. 2015/16:FöU3, bet. 2016/17:FöU6 och bet. 2017/18:FöU6). Utskottet har konstaterat att regeringen reglerar Försvarsmaktens organisation med riksdagens beslut som grund. Inom ramen för riksdagens och regeringens beslut är det Försvarsmaktens ansvar att bestämma verksamhetens utformning.

Den 12 december 2017 biföll riksdagen regeringens förslag om att inrätta Gotlands regemente som organisationsenhet i Försvarsmakten och lokalisera det till Visby (prop. 2017/18:1, bet. 2017/18:FöU1, rskr. 2017/18:101).

Propositionen

Enligt förordningen (2024:1333) med instruktion för Försvarsmakten, bilaga 1 Organisationsenheter i Försvarsmakten (grundorganisation), ska den aktuella verksamheten vara lokaliserad till Stockholms kommun i enlighet med riksdagens beslut om propositionen Försvarsmaktens grundorganisation (prop.2004/05:43, bet. 2004/05:FöU5, rskr 2004/05:143). Försvarsmakten har i budgetunderlaget för 2026 informerat om att de önskar flytta Försvarsmaktens logistik (FMLOG) från nuvarande lokalisering i Stockholm till en ny placering i Solna kommun senast under 2027. Försvarsmakten begär därför att FMLOG:s lokalisering ändras från Stockholms kommun till Stockholms län. Regeringen delar Försvarsmaktens bedömning och anser att lokaliseringen av Försvarsmaktens logistik (FMLOG) bör ändras till Stockholms län.

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:3556 av Peter Hultqvist m.fl. (S) anför motionärerna att riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i motionen om att upprätta ett nytt regemente i Kiruna och tillkännage detta för regeringen (yrkande 6). Vidare föreslås att ett nytt regemente upprättas i Kvarn (yrkande 7), vilket även föreslås i motion 2025/26:1367 av Johan Löfstrand m.fl. (S).

I fråga om grundorganisatoriska frågor har dessutom ytterligare ett antal enskilda motioner väckts och i motion 2025/26:105 av Björn Tidland (SD) föreslås att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för att starta upp samtliga kustartilleriregementen igen och tillkännager detta för regeringen. I motion 2025/26:400 yrkar Gudrun Brunegård (KD) att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om

framtida etablering av ett nytt luftvärnsregemente i Kalmar och tillkännager detta för regeringen. Daniel Persson (SD) föreslår i motion 2025/26:966 att regeringen låter utreda möjligheten att återetablera Söderhamns flygflottilj. I motion 2025/26:1069 yrkar Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verksamheten vid befintliga regementen i Norrbotten ska utvecklas och att ett nytt regemente bör inrättas i Kiruna och tillkännager detta för regeringen (yrkande 2). I motion 2025/26:1908 föreslår Anna Wallentheim (S) att regeringen prövar förutsättningarna för att återetablera ett regemente i Hässleholm. I motion 2025/26:3443 av Ludvig Ceimertz m.fl. (M) föreslås avslutningsvis att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av ett nytt regemente i Skåne och tillkännager detta för regeringen (yrkande 4).

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar bedömningen att lokaliseringen av Försvarsmaktens logistik (FMLOG) inte behöver avgränsas till Stockholms kommun och godkänner därför regeringens förslag att lokaliseringen bör ändras till Stockholms län.

När det gäller förslag om grundorganisatoriska förändringar som väckts i motioner är utskottet fortfarande av uppfattningen att samsynen mellan riksdag, regering och Försvarsmakten när det gäller organisationens utformning har ett stort värde. Dessutom anser utskottet liksom tidigare att det inte finns skäl att ompröva enskilda delar av den helhet som grundorganisationen utgör och som riksdagen har fattat beslut om. Utskottet avstyrker därför samtliga motionsyrkanden i fråga om förändringar av Försvarsmaktens grundorganisation.

Reservation

Övriga grundorganisationsfrågor, punkt 4 (S)

av Peter Hultqvist (S), Helén Pettersson (S), Hanna Westerén (S), Erik Ezelius (S) och Markus Selin (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3556 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkandena 6 och 7,
bifaller delvis motionerna

2025/26:1069 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 2 och

2025/26:1367 av Johan Löfstrand m.fl. (S) samt
avslår motionerna

2025/26:105 av Björn Tidland (SD),

2025/26:400 av Gudrun Brunegård (KD),

2025/26:966 av Daniel Persson (SD),

2025/26:1908 av Anna Wallentheim (S) och

2025/26:3443 av Ludvig Ceimertz m.fl. (M) yrkande 4.

Ställningstagande

Vi anser att riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i motionen om att upprätta två nya regementen, dels i Kiruna, dels i Kvarn, och tillkännage detta för regeringen. Bakgrunden till att vi vill inrätta två nya organisationsenheter (regementen) är att vi ser ett behov av att långsiktigt etablera utbildningsorter för soldater på dessa orter, men också göra säkerhetspolitiska markeringar och förstärka krigsorganisationen med en förbättrad förbandsproduktion. I det skärpta säkerhetsläget i Arktisregionen ställs i dag stormaktsintressen mot varandra varför Kiruna blir särskilt viktigt. Kvarn utanför Linköping är i dag hemvist för både markstridsskolan och divisionsledning. Eftersom infrastrukturen finns på plats med övningsfält och en anläggning för strid i bebyggelse anser vi att Kvarn är ett lämpligt centrum för att utveckla förbandsproduktionen till krigsförbanden och för en stegvis ökande utbildningsvolym av värnpliktiga.

Särskilda yttranden

1. Statens budget inom utgiftsområde 6, punkt 1 (S)

Peter Hultqvist (S), Helén Pettersson (S), Hanna Westerén (S), Erik Ezelius (S) och Markus Selin (S) anför:

Riksdagsmajoriteten har i det första steget av budgetprocessen gett budgetpolitiken en annan inriktning än den Socialdemokraterna önskar. Partiets samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2025/26:3551 av Magdalena Andersson m.fl. (S). Vi konstaterar där att Sverige är i ett väldigt allvarligt säkerhetspolitiskt läge där Europa snabbt kommer att behöva stärka sin försvarsförmåga. Totalförsvaret måste byggas ut genom en ökad militär kapacitet och genom omfattande satsningar på civilt försvar. Vår utgångspunkt är att Sverige ska nå upp till de mål som vi kommit överens om i Nato, och grunden för att kunna åstadkomma en fortsatt förmågeökning inom totalförsvaret är stabilitet i de ekonomiska förutsättningarna. Partimotionen behandlas i betänkande 2025/26:FiU1, och vårt samlade förslag till inriktning för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken framgår av reservation 1 i det betänkandet. Vi socialdemokrater understryker att världen har förändrats, att säkerhetsläget är allvarligt och den globala ekonomin är i gungning. Samtidigt går Sverige i fel riktning. I tre år har SD-regeringen försökt styra Sverige. Regeringens budget lappar och lagar med tillfälliga åtgärder istället för att presentera seriösa lösningar på Sveriges problem. Den ger inga svar på frågan om vad Sverige ska leva av i framtiden. I en osäker omvärld behöver Sverige stå starkt. Men resultatet av SD-regeringens tre år är ett försvagat och splittrat land. Vi socialdemokrater vill vända Sveriges negativa utveckling.

I vår budgetmotion finns samtidigt ett förslag till anslag för utgiftsområde 6 som inte skiljer sig från det förslag regeringen lämnat, eftersom vi ställer oss bakom den breda försvarspolitiska uppgörelsen och de förslag regeringen har lämnat inom utgiftsområde 6. Vi ser det som en styrka för Sverige att det finns en bred politisk enighet om att snabbt rusta det militära och det civila försvaret och vi välkomnar att det i den försvarspolitiska överenskommelsen finns tydliga skrivningar om att Sverige ska leva upp till Natos mål och att en snabb upprustning ska möjliggöras genom lånefinansiering. Samtliga partier är överens om att upp till 300 miljarder kan lånefinansieras för att bygga upp försvaret. Av dessa ska 50 miljarder användas för utbyggnaden av det civila försvaret, vilket utgör en viktig del av den helhet som vi Socialdemokrater bidrog till att driva fram inom ramen för överenskommelsen. Samtidigt beklagar vi att det inte ingår en överenskommelse om den löpande finansieringen av försvarsutbyggnaden. För att bidra till den långsiktiga uthålligheten av försvarsutbyggnaden vill vi bl.a. att en beredskapsskatt utreds och införs. Vi kan också konstatera att den socialdemokratiska regeringen

påbörjade en kraftfull och målmedveten upprustning av hela totalförsvaret direkt efter regeringsskiftet 2014. Den upprustningen lade grunden för det arbete som utförs i dag inom ramen för det nu gällande inriktningsbeslutet för 2025–2030, men det utgjorde även en grund för försvarsbesluten 2015 och 2020.

Med vår utgångspunkt är det en självklarhet att en bred politisk enighet utgör en styrka för Sverige och vi vill därför poängtera att en bärande del av försvarsöverenskommelsen är att ingående partier ska beredas möjlighet att tillsammans diskutera sakinnehållet och de prioriteringar som krävs. Vilka konkreta åtgärder och investeringar som krävs för att stärka såväl det militära som det civila försvaret måste ses som en del av försvarsöverenskommelsen. De åtgärder som bör tidigareläggas från tidigare försvarsbeslut och de som bör läggas till, exempelvis genom nya investeringar, bör ges en bred politisk förankring. I arbetet med budgetpropositionen har regeringen, enligt vår mening, inte hörsammat denna ordning. Framförallt när det gäller det civila försvaret har framtida utrymme tagits i anspråk utan att det på ett rimligt sätt har föregåtts av dialog med partierna utanför regeringsunderlaget. Vi socialdemokrater anser inte att ett sådant arbetssätt lägger grunden för att Sverige ska kunna stå starkt i en osäker omvärld.

2. Statens budget inom utgiftsområde 6, punkt 1 (V)

Hanna Gunnarsson (V) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den jag önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 6. Vänsterpartiets budgetalternativ bör ses som en helhet. I partimotionen En ny regering – För ett starkare och tryggare Sverige, Vänsterpartiets budgetmotion för 2026 (mot. 2025/26:2792), presenteras partiets budgetförslag och riktlinjer för den ekonomiska politiken.

Efter tre år med regeringens och Sverigedemokraternas budget ökar ojämlikheten, den växande arbetslösheten lämnas utan åtgärd och klimatomställningen får vänta. Dessutom fortsätter nedskärningarna inom välfärden. Allt detta är kontraproduktivt när vi nu håller på att bygga upp det svenska totalförsvaret, där det krävs stora satsningar på sjukvården, energiförsörjningen, infrastrukturen och på klimatomställning. Ett jämlikt samhälle ger ett starkt och robust samhälle, och för att förstärka jämlikheten krävs vänsterpolitik. Vänsterpartiets satsningar ligger på andra utgiftsområden, på de områden som har huvudsakligt ansvar för att lösa samhällets och totalförsvarets brister. Vi har inga andra förslag än regeringen på utgiftsområde 6.

3. Statens budget inom utgiftsområde 6, punkt 1 (C)

Kerstin Lundgren (C) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den jag önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 6. Centerpartiets budgetalternativ bör ses som en sammanhållen helhet där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat. Centerpartiets samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2025/26:3811 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C). Motionen behandlas i betänkande 2025/26:FiU1, och ett samlat budgetalternativ ”En budget för framtiden – fler jobb och lägre utsläpp” framgår av reservation 2 i det betänkandet. Centerpartiets budgetmotion fokuserar på att stärka jobb, företag och tillväxt, att sänka klimatutsläppen och att investera i välfärd och infrastruktur i hela landet. Sverige står inför flera djupgående och sammanlänkade kriser. Regeringens politik har förvärrat situationen och nu krävs en kraftfull kursändring. Centerpartiets budget är ett liberalt och grönt alternativ som tar ansvar för Sveriges ekonomi, klimat och sammanhållning. Vår politik skapar förutsättningar för en starkare och mer hållbar framtid för hela landet. För att klara framtidens utmaningar krävs en politik som försvarar grundläggande principer: att det alltid ska löna sig att gå från bidrag till arbete, att företagen är den jobbskapande motorn för svensk tillväxt, att välfärden ska vara tillgänglig och av god kvalitet i hela landet och att en stringent klimatpolitik underlättar den gröna omställningen. Sverige behöver strukturreformer med starka och långsiktiga effekter – inte tillfälliga, dyra förslag med kortvariga effekter.

Riksdagen har genom sitt beslut den 26 november 2025 fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 6 inte får överstiga 225 022 485 000 kronor 2026 (bet. 2025/26:FiU1, rskr. 2025/26:64-65). Eftersom Centerpartiets förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivån kan jag inte reservera mig till förmån för Centerpartiets förslag. I partimotion 2025/26:3811 och kommittémotion 2025/26:3605 finns också förslag till ram för utgiftsområde 6 som skiljer sig från regeringens förslag.

Ställda inför det nya säkerhetspolitiska läget med ett pågående storkrig i Europa och en allt mer hotfull rysk regim har Centerpartiet förordat en ökning av försvarsanslagen. Strax före sommaren kom riksdagens samtliga partier överens om en ökning av anslagen till Natos nya utgiftsmål på 3,5 procent av BNP årligen senast 2032, med ytterligare 1,5 procent till bredare försvarsrelaterade investeringar. Det är viktigt att dessa nya mål nås och jag lägger stor vikt vid att hedra den breda politiska överenskommelsen inom försvarsområdet. Samtliga partier är överens om att 50 miljarder av de 300 lånefinansierade miljarderna ska gå till det civila försvaret. Jag kan konstatera att Centerpartiet var särskilt drivande för att öka ambitionsnivån för det civila försvaret. Utöver den grund som överenskommelsen ger ställer jag mig bakom en satsning på att inrätta ett cyberhemvärn, vilket sker genom en utökad

satsning på anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap med 15 miljoner kronor årligen 2026–2028. Jag kan även konstatera att regeringen i budgetpropositionen föreslår en sänkning av anslaget 1:14 Stöd till Ukraina för att tvångsinlösa vissa vapen i Sverige, men det förslaget ställer jag mig inte bakom, vilket stärker anslag 1:14 Stöd till Ukraina med 275 miljoner kronor 2026. Dessutom avvisar mitt parti regeringens genomförande av kärnkraftsprövningsutredningens förslag, vilket minskar anslaget 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten med 108 miljoner kronor 2026, 165 miljoner 2027 och 215 miljoner 2028.

Jag vill understryka att viktiga och stora satsningar på försvaret kommer att göras de kommande åren. Den uppgörelse som gjorts mellan riksdagens partier är viktig. Jag anser dock att fler satsningar behövs på sikt och därtill krävs en långsiktig finansiering för ett starkare militärt försvar. Jag kommer att fortsätta att driva på för att nödvändiga förändringar ska komma på plats och för att de beslut som redan fattats av riksdagen ska få genomslag. Jag anser att än mer behöver göras. När ökade krav ställs på kommuner och regioner i fråga om civilt försvar behöver finansieringsprincipen fortsättningsvis få genomslag. Kommuners och regioners beredskap och skydd för samhällsviktig verksamhet utgör grunden för motståndskraften i det civila försvaret över hela landet. Jag anser att beredskapen behöver stärkas på en rad punkter, från infrastruktur och livsmedelsförsörjning till inhemsk drivmedelsproduktion och folkbildning. I stora stycken är det också investeringar som är viktiga för att förbättra förutsättningarna för tillväxten, företagandet och välfärden i hela landet. Resurserna till såväl det militära som det civila försvaret måste användas till konkreta insatser så snabbt och kraftfullt som möjligt.

Jag kan konstatera att besluten i flera europiska länder och gemensamt inom EU och Nato om att öka investeringarna i försvaret, både det militära och det civila, får stora indirekta effekter för svensk ekonomi. Sveriges försvarsindustri motsvarar endast 1 procent av BNP men sammantaget kan den ökade investeringsnivån få positiva effekter på svensk BNP framöver. En viktig anledning till det försvagade finansiella sparandet inför 2026 och perioden framåt är den gemensamma överenskommelsen med samtliga riksdagspartier om ökade försvarsutgifter till 3,5 procent av BNP samt 1,5 procent av BNP därutöver för investeringar i civilt försvar. Jag står bakom överenskommelsen men vill samtidigt understryka att denna uppbyggnad inte förklarar hela den tänkta ökningen av offentlig sektors skuldsättning. Trots att kostymen för statsbudgeten är väl tilltagen ligger nu all finansiering av stöd till Ukraina utanför budgetramverket. Regeringens ramar för biståndet begränsar fortfarande insatserna, som förblir under 1 procent av BNP för innevarande år, och betydligt lägre för 2026 och 2027. Jag står bakom Centerpartiets förslag att höja stödet till Ukraina till över 1 procent av BNP per år, till en nivå om minst 75 miljarder per år. Jag anser att det måste ske nu eftersom behovet hos det ukrainska folket finns här och nu. Dessutom anser jag att allt stöd till Ukraina, civilt och militärt, bör läggas utanför biståndsbudgeten och inte begränsas av, eller trängas ut, biståndsinsatser i andra delar av världen.

4. Statens budget inom utgiftsområde 6, punkt 1 (MP)

Ulf Holm (MP) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den Miljöpartiet önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 6. Miljöpartiets budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat.

Miljöpartiets samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2025/26:3770. Motionen behandlas i betänkande 2025/26:FiU1. Vårt samlade förslag till inriktning för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken innehåller förslag för ett bättre, starkare, tryggare och mer hållbart Sverige och framgår av reservation 4 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 6. Förslaget till statens budget för 2026 inom utgiftsområde 6 läggs fram i kommittémotion 2025/26:3521 och Miljöpartiets förslag ligger 108 miljoner kronor lägre än regeringens förslag. Om en riksdagsmajoritet hade ställt sig bakom en budget som skulle medge att Sverige genomför en grön och rättvis omställning där vi ökar näringslivets konkurrenskraft och säkrar framtida jobb genom att ligga i framkant av teknikutvecklingen borde 108 miljoner kronor mindre än vad regeringen föreslår anvisas för strålsäkerhet. Regeringens mycket omfattande statliga stöd för att täcka kostnaderna för att bygga ny kärnkraft motsvarar drygt 6 procent av regeringens planeringsmål för 2045 och leder även till ökade kostnader inom strålsäkerhetsområdet som en satsning på förnybar energi och grön baskraft inte hade lett till. Miljöpartiet anser att Sverige kan bli kvitt fossilberoendet som gynnar Putin, att vi kan stärka vår beredskap och skydda hushåll och företag från framtida prischocker på fossilt bränsle. Vi kan även bromsa klimatförändringarna som utgör ett existentiellt hot. När det gäller hållbar försvarsuppbyggnad har mitt parti exempelvis lyft fram behovet av riskbedömningar ur ett totalförsvarsperspektiv av kärnkraft, särskilt med avseende på erfarenheter från kriget i Ukraina. Jag anser att Sverige borde gå före och visa vägen.

Eftersom Miljöpartiet i juni 2025 tillsammans med övriga riksdagspartier ställde sig bakom en kompletterande överenskommelse om utbyggnaden av totalförsvaret och svensk budgetpolitik nu har fått en annan inriktning än den Miljöpartiet önskar väljer jag dock att inte reservera mig till förmån för budgetförslaget i kommittémotion 2025/26:3521 som gäller Försvar och samhällets krisberedskap.

Den breda politiska överenskommelsen för utgiftsområde 6 innebär att man inför en totalförsvarsfond vid sidan av balansmålet som skapar ett ekonomiskt utrymme på upp till 300 miljarder kronor för en snabb utbyggnad av totalförsvaret. En viktig del i uppgörelsen är att upp till 50 miljarder kronor frigörs för investeringar i civilt försvar och för att stärka den civila beredskapen. Sverige står nu inför en historiskt stor upprustning och jag anser att det är viktigt att denna går till på ett sätt som snabbt ger ökad försvarsförmåga

samtidigt som den måste ske på ett resurseffektivt sätt. Miljöpartiet vill bidra konstruktivt inom försvarspolitiken och värna en bred enighet. Även när snabba åtgärder efterfrågas anser jag att beslut måste vara genomtänkta och leda till att Sveriges försvarsförmåga säkras både nu och på sikt. Att värna en långsiktigt hållbar försvarsuppbyggnad utgör grunden för mitt ställningstagande.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:1 Budgetpropositionen för 2026 utgiftsområde 6:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2026 utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden som uppgår till högst 70 000 000 000 kronor (avsnitt 3.6.1).
2. Riksdagen godkänner investeringsplanen för vidmakthållande av försvarsmateriel för 2026–2037 som en riktlinje för Försvarsmaktens investeringar (avsnitt 4.6.1).
3. Riksdagen godkänner investeringsplanen för anskaffning av försvarsmateriel för 2026–2037 som en riktlinje för Försvarsmaktens investeringar (avsnitt 4.6.3).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att ingå avtal med Lettland om upplåtelse av upp till fyra av Försvarsmaktens befintliga Archersystem och försäljning av 18 nytillverkade Archersystem (avsnitt 4.6.3).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2026 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Försvarets materielverks behov av rörelsekapital som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 37 000 000 000 kronor (avsnitt 4.6.11).
6. Riksdagen bemyndigar regeringen att lokalisera Försvarsmaktens logistik från Stockholms kommun till Stockholms län (avsnitt 4.6.15).
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2026 besluta att Myndigheten för civilt försvar får ta upp lån i Riksgäldskontoret för samhällsinvesteringar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 1 200 000 000 kronor (avsnitt 5.6.6).
8. Riksdagen godkänner investeringsplanen för krisberedskap för 2026–2028 som en riktlinje för Myndigheten för civilt försvars samhällsinvesteringar (avsnitt 5.6.6).
9. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2026 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt tabell 1.1.
10. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Motioner från allmänna motionstiden 2025/26

2025/26:105 av Björn Tidland (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för att starta upp samtliga kustartilleriregementen igen och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:400 av Gudrun Brunegård (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om framtida etablering av ett nytt luftvärnsregemente i Kalmar och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:966 av Daniel Persson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att återetablera Söderhamns flygflottilj och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1069 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verksamheten vid befintliga regementen i Norrbotten ska utvecklas och om ett nytt regemente i Kiruna och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1367 av Johan Löfstrand m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att etablera ett regemente i Kvarn och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1661 av Emma Ahlström Köster m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stranderosion orsakad av havet bör omfattas av det statliga ansvaret för naturolyckor och om att se över om stöd från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) därför bör utvidgas och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1908 av Anna Wallentheim (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör pröva förutsättningarna för att återetablera ett regemente i Hässleholm och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3443 av Ludvig Ceimertz m.fl. (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av ett nytt regemente i Skåne och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3521 av Emma Berginger m.fl. (MP):

Riksdagen anvisar anslagen för 2026 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt förslaget i tabell A i motionen.

2025/26:3556 av Peter Hultqvist m.fl. (S):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upprätta ett nytt regemente i Kiruna och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upprätta ett nytt regemente i Kvarn och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3605 av Mikael Larsson m.fl. (C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2026 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt förslaget i tabellen i motionen.

2025/26:3724 av Daniel Riazat (-):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att besluten om 300 miljarder kronor till upprustning bör hävas och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i väntan på utträde ur Nato bör sluta följa Natos krav på försvarsbudget som innebär 5 procent av BNP och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens och motionärernas anslagsförslag

Anslag för 2026 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen			
		S	V	C	MP
1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	77 066 828	±0	±0	15 000	±0
1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt	15 306 336	±0	±0	±0	±0
1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	71 191 794	±0	±0	±0	±0
1:4 Forskning och teknikutveckling	1 463 905	±0	±0	±0	±0
1:5 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten	15 781	±0	±0	±0	±0
1:6 Totalförsvarets plikt- och prövningsverk	522 014	±0	±0	±0	±0
1:7 Officersutbildning m.m.	381 980	±0	±0	±0	±0
1:8 Försvarets radioanstalt	3 425 329	±0	±0	±0	±0
1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut	796 361	±0	±0	±0	±0
1:10 Nämnder m.m.	9 236	±0	±0	±0	±0
1:11 Försvarets materielverk	4 248 967	±0	±0	±0	±0
1:12 Försvarsunderrättelsesdomstolen	14 981	±0	±0	±0	±0
1:13 Myndigheten för totalförvarsanalys	93 821	±0	±0	±0	±0
1:14 Stöd till Ukraina	39 725 000	±0	±0	275 000	±0
2:1 Kustbevakningen	2 031 678	±0	±0	±0	±0
2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	506 850	±0	±0	±0	±0
2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.	27 580	±0	±0	±0	±0
2:4 Krisberedskap	4 040 508	±0	±0	±0	±0
2:5 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	454 671	±0	±0	±0	±0
2:6 Myndigheten för civilt försvar	2 017 449	±0	±0	±0	±0
2:7 Statens haverikommission	67 141	±0	±0	±0	±0
2:8 Myndigheten för psykologiskt försvar	159 794	±0	±0	±0	±0
2:9 Rakel Generation 2	799 389	±0	±0	±0	±0
3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	655 092	±0	±0	-108 000	-108 000
Summa anslag inom utgiftsområdet	225 022 485	±0	±0	182 000	-108 000

BILAGA 3

Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden

Beställningsbemyndiganden för 2026 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Tidsperiod
1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	42 000 000	2027–2035
1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt	5 077 200	2027–2030
1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	288 854 000	2027–2037
2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	750 000	2027–2032
2:4 Krisberedskap	3 146 000	2027–2032
2:9 Rakel Generation 2	925 000	2027–2032
3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	300 000	2027–2032
Summa beställningsbemyndiganden inom utgiftsområdet	341 052 200	